GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

GŁOS LUDU

SOBOTA 25 PAŹDZIERNIKA 1997 ROKU TEL./FAKS (069) 66 07 252 NR 124 ◆ CENA 4,- Kč

ŚRODKI Z KONTA ZG PZKO:

Dla ofiar wielkiej wody

CZ. CIESZYN (h) - Zarząd Główny PZKO przystąpił do wypłacania zapomóg PZKO-wcom, którym lipcowa powódź wyrządziła duże straty materialne.

Na liście poszkodowanych znalazło się 18 nazwisk PZKO-wskich rodzin, w tym 16 z Bogumina-Szonychla, jedno ze Starego Bogumina i jedno z Nowego Bogumina, a także Koło PZKO z Nowego Bogumina, gdzie zalany został Dom PZKO. Najniższa wypłacona powodzianom suma opiewa na 3000 koron, najwyższa - na 10,5 tys. Przy ustalaniu wysokości zapomóg brano m.in. pod uwagę wielkość zalanej powierzchni mieszkalnej. Ogółem na odszkodowania dla osób indywidualnych przeznaczono 118 tys. koron.

Na specjalne „popowodziowe" konto założone w lipcu przez ZG PZKO datki wpłacali członkowie PZKO, Koła, sekcje i kluby Zarządu Głównego oraz inne organizacje społeczne.

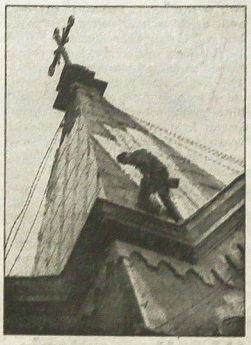

▲ *Nie lada gratka trafiła się alpinistom Na Niwach w Czeskim Cieszynie - wymiana poszycia dachu 45-metrowej dzwonnicy kościoła miejscowego zboru Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W... Dzięki nim karwińska firma KOMI mogła się obyć bez rusztowań i dźwigu.*

Fot. K. TERNER

O RELIGIJNOŚCI LUDOWEJ NA POGRANICZACH

Rozmowy etnologów

CIESZYN, NAWSIE (kor) - Nie tylko pieśnią, ale również wspaniałymi daniami kuchni śląskiej przywitali w czwartek wieczorem w Domu PZKO w Nawsiu członkowie chórów „Melodia" i „Gorol" uczestników konferencji naukowej pn. „Religijność ludowa na pograniczach kulturowych i etnicznych", która przebiegła w środę i czwartek w Filii Uniwerstytetu Śląskiego (FUŚ) w Cieszynie.

W konferencji, której głównym organizatorem był Zakład Etnologii przy Instytucie Nauk Społecznych i Nauk o Kulturze FUŚ, uczestniczyło 30 naukowców z ośrodków etnologicznych uczelni wyższych w Katowicach, Opolu, Poznaniu, Wrocławiu, Łodzi, Toruniu i Cieszynie. Głównym tematem obrad były różne formy religijności na obszarach etnicznie mieszanych - referaty dotyczyły więc m.in. Zaolzia, ale także Spiszu i Orawy, Śląska, pogranicza polsko-białoruskiego czy Alzacji. Nie zabrakło jednak i wstawek bardziej egzotycznych - jeden z referatów traktował np. o doświadczeniach polskiego misjonarza w Ghanie i obrzędowości ludu Komkomba.

„Religijność ludowa jest kategorią bardzo etnologiczną i etnograficzną, ale także antropologiczną, a polega ona na tym, że chodzi o - jak gdyby - swoistą realizację religijności u różnych grup społecznych, wiążącą się z tradycjami, folklorem" - powiedziała redakcji „GL" dr Halina Rusek, pracownik Zakładu Etnologii FUŚ, która wygłosiła na konferencji referat o życiu religijnym na pograniczu polsko-czeskim. „Istnieje więc religijność oficjalna, zinstytucjonalizowana, reprezentowana przez kościoły, które mają własne obrzędy i wzory. Ludzie jednak często te obrzędy realizują po swojemu, sięgając wielokroć nawet głęboko w czasy pogaństwa czy magię. Ludzie chodzą do kościoła, ale wykonują przy tym cały szereg czynności magicznych, by np.

Ciąg dalszy na str. 2

»CC« nad Bałtykiem

CZ. CIESZYN (mim) -Polski Chór Młodzieżowy „Collegium Cantiorum" wyjechał w piątek do Rumii k. Gdańska, gdzie weźmie dziś udział w Ogólnopolskim festiwalu Pieśni Sakralnej. Po konkursie „Legnica Cantat" jest to 2. najbardziej prestiżowa impreza chóralna w Polsce. „CC" wygrał w kategorii „A" - zespołów o najwyższym poziomie artystycznym.

W drodze powrotnej chór da koncert w Gdyni i auli olsztyńskiej Akademii Rolniczo-Technicznej. W Olsztynie działa prężne koło Macierzy Ziemi Cieszyńskiej.

KIEDY »GL«?

W związku z tym, że we wtorek 28 października przypada święto państwowe RC, „Głos Ludu" w tym dniu się nie ukaże. Następny numer trafi do czytelnika w czwartek 30 bm.

RADA POLAKÓW OBRADOWAŁA W STOLICY CZECH

Z wizytą u praskich rodaków

PRAGA - Problemy Polaków i Polonii z Pragi zdominowały czwartkowe wyjazdowe posiedzenie Rady Polaków VI kadencji.

Oprócz członków Klubu oraz członków Rady i przewodniczącego Komisji Kontrolnej udział wziął również konsul Zbigniew Obidowski. Prezes Klubu Polskiego, a zarazem członek Rady Władysław Adamiec poinformował, że udostępni tymczasowo Klubowi Polskiemu pomieszczenia w siedzibie swej firmy. Umożliwi to nie tylko zachowanie dotychczasowej działalności, ale również jej poszerzenie. Równocześnie kontynuowane będą starania o uzyskanie od magistratu miasta stołecznego własnej siedziby.

Prezes Rady Wawrzyniec Fójcik wyjaśnił znaczenie i cel organizowania posiedzeń wyjazdowych. Prezes Rady Przedstawicieli Remigiusz Gąsior przedstawił pracę tego organu, podkreślając, że po zmianach statutowych przyjętych na ostatnim Zgromadzeniu Ogólnym Kongresu Polaków w RC wzrosło znaczenie Rady Przedstawicieli i kompetencje zrzeszonych w niej organizacji i pełnomocników gminnych. Poinformował, że na swoim posiedzeniu w czerwcu br. Rada Przedstawicieli podjęła decyzję na temat członkostwa organizacji w Kongresie Polaków w RC. W myśl tej decyzji spośród organizacji, które od roku 1990 zgłosiły akces do Kongresu (czy też do Rady Polaków - jak brzmiała nazwa w pierwszym statucie) za członków tego stowarzyszenia na dzień dzisiejszy uważane są te organizacje, które potwierdziły swoje członkostwo w formie pisemnej lub przez udział swych przedstawicieli w zebraniach RPrz.

W trakcie posiedzenia podjęto decyzję o utworzeniu w stolicy RC biura pełnomocnika Rady Polaków. Nie chodziłoby o kancelarię z etatowym pracownikiem, ale o biuro prowadzone społecznie przez praskich Polaków, które zajmowałoby się obsługą administracyjną spraw nurtujących tamtejsze środowisko. Pełnomocnikiem Rady będzie Michał Chrząstowski.

Członkowie Klubu Polskiego poinformowali Radę o swej działalności w br. Oprócz zorganizowania uroczystych obchodów 110. rocznicy powstania Klubu odbywały się tradycyjne comiesięczne spotkania i ognisko na zakończenie wakacji, przygotowany jest wieczór poezji z udziałem gości z innych mniejszości żyjących w Pradze, spotkanie wigilijne organizowane wspólnie z konsulatem i inne imprezy. Klub występował również w sprawach obywateli polskich żyjących na stałe w RC do resortu zdrowia i opieki socjalnej. Informacje z życia Polaków i Polonii w Pradze publikowane są na łamach „Kuriera Praskiego".

Konsul Obidowski poinformował obecnych o rozmowach dwustronnych na temat usprawnienia przekraczania granicy polsko-czeskiej. Odpowiedział na pytania dotyczące możliwości podwójnego obywatelstwa, przepisów regulujących nabywanie obywatelstwa przez dzieci urodzone w małżeństwach mieszanych i in.

Spotkanie z Klubem Polskim poprzedziło krótkie samodzielne posiedzenie Rady Polaków w gmachu Izby Poselskiej Parlamentu RC. Rada podjęła na nim m.in. decyzję o wystosowaniu listów gratulacyjnych do nowego prezesa Rady Ministrów RP prof. J. Buzka, marszałka Sejmu III kadencji M. Płażyńskiego i marszałka Senatu A. Grześkowiak. **(D.B)**

W GMINIE Z ORŁEM ŚLĄSKIM I MOSTEM W HERBIE

Poświęcenie sztandaru

MOSTY k. JABŁONKOWA (kor) - Podczas jutrzejszej porannej mszy w kościele pw. św. Jadwigi w Mostach k. Jabłonkowa dojdzie do uroczystego poświęcenia sztandaru gminnego.

Sztandar, który wykonały zaradne mosteczanki, jest biały, a na środku widnieje tarcza z herbem Mostów, który zatwierdził Parlament RC na początku br. W górnej części tarczy umieszczona jest połowa czarnego śląskiego orła na złotym tle - symbol przynależności gminy do Śląska, który - jak mówi starosta Augustyn Martynek - przypomina zarazem, że patronką tej ziemi, św. Jadwiga, jest również patronką miejscowego kościoła. W dolnej części tarczy herbowej widnieją natomiast dwa czerwone łuki mostu kamiennego, które mają symbolizować nie tylko nazwę wsi, ale i to, że są Mosty jak gdyby pomostem między RC a Słowacją.

Msza św. rozpocznie się w kościele o godz. 7.45, a celebrowana będzie w językach polskim i czeskim.

– ... a teraz oddaję głos młodym.

Rys. BRONISŁAW LIBERDA

NOWYM SZEFEM CZESKIEJ DYPLOMACJI JAROSLAV ŠEDIVÝ

Rezygnacja J. Zieleńca

PRAGA - Prezydent Václav Havel przyjął rezygnację Josefa Zieleńca ze stanowiska ministra spraw zagranicznych. Jednocześnie mianował nowym szefem czeskiej dyplomacji ambasadora RC w NATO, Jaroslava Šedivego.

Josef Zieleniec zrezygnował nie tylko z funkcji ministra spraw zagranicznych, ale także ze stanowiska wiceprzewodniczącego ODS. Stwierdził, że powodem jest izolowanie go od ważnych decyzji podejmowanych przez grupy polityków ODS z pominięciem statutowych organów partii.

V. Klaus wyraził ubolewanie z powodu rezygnacji J. Zieleńca. Dla wicepremiera, lidera KDU-ČSL, Josefa Luxa, rezygnacja Zieleńca, „jednego z najbardziej wiarygodnych polityków ODS", jest nie tylko zaskoczeniem, ale i powodem do zastanowienia się nad funkcjonowaniem koalicyjnego rządu.

Według polityków z kół ODS, decyzja ministra Zieleńca może zapoczątkować przekształcenia wewnątrz tej partii. Nie skrywający swego polskiego pochodzenia Josef Zieleniec jest jednym z najbardziej popularnych i cieszących się największym zaufaniem polityków. W ODS popiera go grupa krytyków autokratycznego stylu premiera Klausa.

Wierzę w dobrą wolę i mądrość delegatów

Inż. Jerzy Czap prezes ZG PZKO

Dzisiejszy XVIII Zjazd Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego zamyka 4,5-letnią kadencję organów naczelnych Związku, a także moją kadencję prezesa. Sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego, Biura i struktur organizacyjnych przy ZG przedstawię dziś delegatom jako podstawę do dyskusji i wniosków. Wierzę, że delegaci dostrzegą w sprawozdaniu złożoność warunków i sytuacji, w jakiej Związek przez ostatnie cztery lata się znajdował i w jakiej znajduje się obecnie i podejmą realistyczne, mądre postanowienia na przyszłość.

Niezależnie od treści sprawozdania uważam, że mogę pozwolić sobie na trochę osobistych refleksji. W działalności PZKO uczestniczę aktywnie ok. 30 lat. W Związku są setki działaczy z większym stażem społecznikowskim, więc te moje lata nie są niczym nadzwyczajnym.

Jest to jednak dosyć długi okres, aby wiele rzeczy i spraw poznać, ocenić, przewartościować.

Jest to wystarczający okres, aby poznać ludzi i nauczyć się dostrzegać, a następnie pozytywnie i z szacunkiem oceniać ich działanie, zachowania, postawy moralne. Zwłaszcza ostatnie lata dały mi wiele tego przykładów. Mogę tak mówić, ponieważ co roku podczas mojej kadencji brałem udział w ok. 100 imprezach i spotkaniach w terenie. Poznałem wielu znakomitych ludzi, o których wiemy często za mało, a właśnie na ich poświęceniu i ofiarności, bezinteresownym zaangażowaniu, spoczywa ogólny efekt naszej działalności związkowej.

Bez cienia patosu mogę stwierdzić, że w tym trudnym pod wieloma względami okresie dla naszego Związku właśnie wśród tych społeczników czerpałem optymizm i chęć do dalszego działania.

Ciąg dalszy na str. 2

Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA

Lenin na aukcję

Pomnik Lenina, który do roku 1991 stał na jednym z placów Tartu, starego uniwersyteckiego miasta Estonii, zostanie wkrótce sprzedany na aukcji.

Decyzję o wystawieniu na aukcję pomnika przywódcy Rewolucji Październikowej podjęły władze miejskie. Cena wywoławcza pomnika - 15 tys. dolarów. Aukcja ma być przeprowadzona w rocznicę rewolucji, czyli 7 listopada. Według mera Tartu, Romana Mugura, który jest przekonany, że nabywcy się znajdą, data aukcji może się zmienić.

Wymyślony brat

Schloime Dachowitz z Nowego Jorku został oskarżony o wymyślenie brata, a potem uśmiercenie go na AIDS, aby zgarnąć wypłatę z tytułu ubezpieczenia na życie. 55-letniemu oszustowi w najgorszym razie grozi kara do 25 lat więzienia.

Dachowitz wykupił polisę ubezpieczeniową na nazwisko Malke Dachowitz w 1989 roku i zmienił adnotacje dotyczące m.in. daty urodzin, ukończenia szkoły i wyników analiz laboratoryjnych, aby stworzyć sobie brata. Po czterech latach zgłosił towarzystwu, że ubezpieczony umiera na AIDS. Wypłatę wstrzymano, kiedy Dachowitz nie dostarczył dodatkowo żądanych informacji w sprawie brata. W lutym 1995 r. Dachowitz wystąpił o kolejną wypłatę 1,3 mln dolarów utrzymując, że jego brat zmarł w Izraelu. Wszczęte śledztwo wykazało, że przy okazji Dachowitz w 1996 roku zainkaował także milion dolarów z hipoteki za 27-pokojowy dom, podszywając się pod swego ojca.

Komputery ogłupiają

Kolumbijczyk Jaime Garcia Serrano, rekordzista świata w wykonywaniu w pamięci obliczeń matematycznych, odnotowany pięciokrotnie w Księdze Guinnessa, oświadczył, że komputery „otępiają" ludzi, ponieważ przeszkadzają im w myśleniu.

Serrano, który obecnie popisuje się swymi umiejętnościami w hiszpańskim mieście Pamplona, potrafi obliczyć pierwiastek trzynastego stopnia ze stucyfrowej liczby w ciągu 1,15 sekundy. Komputer potrzebuje na taką operację więcej czasu.

40-letni Serrano, znany jako „człowiek-komputer", mieszka wraz z rodziną w Madrycie. Obecnie przygotowuje się do pobicia własnego rekordu świata w wyliczaniu funkcji trygonometrycznych. Dodać i odejmować nauczył się na liczydłach, które nadal odgrywają kluczową rolę w jego treningu. Powiedział, że jeśli ktoś potrafi właściwie posługiwać się tym przyrządem, to dokonuje wyliczeń szybciej niż na kalkulatorze.

Znów te geny...

Japońscy uczeni z Instytutu Móhgu w Saitama odkryli genetyczne uwarunkowania alkoholizmu. W toku eksperymentów ze szczurami stwierdzono, że zwierzęta pozbawione pewnego genu nazwanego Fyn po wypiciu alkoholu dłużej od pozostałych były otępiałe, nie mogły odzyskać równowagi. Gen ten bowiem wytwarza enzym działający jako środek obronny przeciw trującemu wpływowi etanolu (podstawowego składnika alkoholu) na organizm.

W stolicy tańca

Na prestiżowej scenie tańca nowoczesnego we Florence Gould Hall, na Manhattanie w Nowym Jorku, wystąpił w czwartek Śląski Teatr Tańca z Bytomia. Półgodzinny układ muzyczny zatytułowany „Oscylacje" oparto na tradycjach polskiego tańca ludowego i żydowskiej muzyki religijnej chasydów.

Młodzi artyści zaprezentowali w światowej stolicy tańca nowoczesnego, jakim jest Nowy Jork, program bogaty muzycznie i sprawny technicznie.

Śląski Teatr Tańca w Bytomiu działa od 1991 r. i uchodzi obecnie za jeden z najbardziej twórczych i oryginalnych zespołów tańca nowoczesnego na świecie. Do USA przyjechał po raz pierwszy cztery lata temu. Wizyta tegoroczna jest trzecią z kolei.

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej.

PRZED WYDANIEM KSIĄŻKI O HISTORII ZAOLZIAŃSKIEGO SZKOLNICTWA

Apel do społeczeństwa

Towarzystwo Nauczycieli Polskich w RC zwraca się do społeczeństwa polskiego z prośbą o pomoc finansową przy wydaniu książki pn. „Historia szkolnictwa polskiego na Zaolziu", całożyciowego dzieła dr. Józefa Macury z Czeskiego Cieszyna.

Autor podjął się ogromnego trudu przedstawienia naszego szkolnictwa od jego początków po stan dzisiejszy. Mało są dziś znane np. fakty o polskich szkołach w Gruszowie, Przywozie czy innych dzielnicach dzisiejszej Ostrawy. Jedyny ślad stanowią dokumenty.

Będziemy wdzięczni za każdy, przekazany na nasze konto, dar finansowy. TNP jest bowiem organizacją całkowicie społeczną i nie dysponuje środkami finansowymi potrzebnymi na wydanie książki J. Macury. TNP uważa jednak wydanie tej książki za sprawę priorytetową i traktuje ją jako spłatę długu wdzięczności tym wszystkim, którzy sprawie polskiego szkolnictwa poświęcili nierzadko całe życie.

Lista wszystkich sponsorów zostanie wydrukowana w publikacji, a każdy ze sponsorów otrzyma dwa egzemplarze książki. Zainteresowanym możemy przesłać deklarację lub umowę sponsorską. Deklarację i dar prosimy zrealizować do 11 listopada br. ze względu na terminy druku. Swoje dary pieniężne można przesyłać na konto: **Komerční banka Karviná, pobočka Český Těšín, nr konta: 195778320227/0100.** Pozwalamy sobie zwrócić uwagę na fakt, że dotrzymanie terminu konieczne jest ze względu na druk książki.

* * *

Zarząd TNP dziękuje serdecznie tym wszystkim, którzy już wsparli naszą inicjatywę swoimi darami. Są to:

Koła Macierzy Szkolnej przy Polskich Szkołach Podstawowych - w Mostach k. Jabłonkowa (500 koron), Lutyni Dolnej (500), Nawsiu (1000), Trzyńcu-Końskiej (500), Hawierzowie-Błędowicach (2000), Gnojniku (2500), Cz. Cieszynie (2500) i Jabłonkowie (1000).

Koła Macierzy Szkolnej przy przedszkolach - w Karwinie-Frysztacie (800), Sibicy (700), Hawierzowie-Podlesiu (300), Bystrzycy-Pasiekach (300), Karwiny-Granicach (200) i Hawierzowie-Błędowicach (500).

MK PZKO - w Karwinie-Sowińcu (200), Hawierzowie-Szumbarku (500), Suchej Średniej (400), Lesznej Dolnej (1000), Karwinie-Starym Mieście (500), Cz. Cieszynie-Centrum (1000), Karwinie-Raju (3000), Gródku (500) i Karwinie-Nowym Mieście (1500).

Swoimi darami wsparły nas i osoby prywatne: Oskar Pawlas sumą 200 koron oraz Melchior Sikora sumą 500 koron.

Zarząd TNP w RC

HAZAH na antenie

Dziś o godz. 17.30 na falach Czeskiego Radia w Ostrawie (UKF 105,3 i 107,3 MHz) red. Marek Michałek rozmawiać będzie o aktualnym stanie alternatywnej sceny rockowej, o problemach i planach na przyszłość z Romanem Hennerem i Romanem Nowakiem, członkami zespołu HAZAH. Znany w naszym regionie zespół rocowy zszedł przed czasem do podziemia - dosłownie i w przenośni. Próby odbywa w piwnicy budynku ZG PZKO, a koncerty ograniczył do minimum. **(mim)**

Czas zimowy

W nocy z soboty na niedzielę powracamy do czasu zimowego, co oznacza, że wskazówki zegara przesuwamy o godzinę do tyłu. Pośpimy dłużej, wieczorem jednak wcześniej zaskoczy nas zmrok.

GŁOSY ■ OPINIE ■ POLEMIKI ■ GŁOSY ■ OPINIE

Mój udział w problemach Domu Polskiego

Od dłuższego czasu obserwuję spory na temat „Piasta" i Domu Polskiego, które prowadzi mój ojciec, pan Melchior Sikora, z przedstawicielami ZG PZKO i Domu Polskiego. Nigdy nie chciałem w ten spór ingerować. Jednak to, co dzieje się po ostatnim artykule pana prezesa Toboły, zmusza mnie do reakcji (*Chodzi zapewne o wywiad prasowy z inż. Józefem Tobołą, prezesem zarządu Domu Polskiego S.A. w Ostrawie, w 115. nr. „Głosu Ludu" z 4 października br. - przyp. redakcji.*) . Powodem tego są telefony, które dzwonią u mnie w domu z zapytaniem, jakim to cudem firma, której jestem współwłaścicielem, winna jest Domowi Polskiemu ponad 2 mln koron za telewizory „Trilux".

Otóż chciałbym oświadczyć, że z Domem Polskim w sprawach telewizorów „Trilux" nie współpracowaliśmy. Trzy telewizory otrzymaliśmy od firmy Marwel pana Sztuły z Jabłonkowa. Cena tych trzech telewizorów - razem wziętych - nie przekraczała sumy 50 000 koron. O ile sobie przypominam, telewizory te były nam przekazane w celach reklamowych. W zamian za to wspólnik naszej firmy zrobił tłumaczenie instrukcji obsługi do większości typów telewizorów „Trilux".

Mam nadzieję, iż cały incydent jest tylko i wyłącznie nieporozumieniem i że nie było w intencjach pana prezesa Toboły wprowadzenie w błąd społeczeństwa polskiego i ani też próby zdyskredytowania mojego ojca jako osoby, która wyciągnęła na światło dzienne problemy i niedomówienia wokół „Piasta", który moralnie nie jest przecież własnością Domu Polskiego, ale całego społeczeństwa polskiego w Republice Czeskiej.

Ze swej strony życzę panu prezesowi Tobole, aby udało mu się w krótkim terminie rozwiązać problemy dotyczące „Piasta", gdyż tylko to wyjdzie wszystkim na dobre. Każde inne rozwiązanie przyniesie tylko dalsze problemy z sądowymi włącznie.

mgr DANIEL SIKORA
Karwina-Granice

Rozmowy etnologów

Dokończenie ze str. 1

poświęcić figurki czy odczynić zarazy lub deszcz. I to jest właśnie religijność ludowa, która nakłada się na tę oficjalną, kształtowaną przez kościoły i z nią współistnieje".

Pierwszy dzień konferencji zakończyli jej uczestnicy w Brennej, gdzie w tamtejszym kościele wzięli udział w katolicko-ewangelickim nabożeństwie ekumenicznym. W czwartek natomiast wyjechali na spotkanie w nawiejskim Domu PZKO, gdzie mogli wysłuchać nie tylko mini-koncertu w wykonaniu chórów „Melodia" (kier. Aleksandra Paszek-Trefon) i „Gorol" (dotychczasowego dyrygenta Bogusława Stonawskiego zastąpił Andrzej Mozgała), ale również gawęd i dowcipów Tadeusza „Filipa" Filipczyka i krótkiego wykładu o historii obchodzącego w tym roku jubileusz „Gorola" (prezes chóru Józef Jachnicki).

Jak poinformowała nas H. Rusek, referaty wygłoszone podczas konferencji opublikowane zostaną w kolejnym tomie pojawiających się od 43 lat w FUS „Studiów etnologicznych i antropologicznych".

Wierzę w dobrą wolę i mądrość delegatów

Dokończenie ze str. 1

O trudnej sytuacji, w jakiej znajduje się Związek, mówimy nie po to, by szerzyć pesymizm, ale dlatego, aby zmobilizować się do znalezienia odpowiednich rozwiązań. Zawsze tak było, że trudne okresy w życiu polskiej społeczności łączyły ją i wyzwalały większą aktywność wśród jej członków. Na pewno delegaci dzisiejszego Zjazdu mieć będą to na uwadze.

Rok półwiecza PZKO pokazał, jak wielki potencjał aktywności jeszcze istnieje. Chcę więc na zakończenie kadencji dotychczasowego Zarządu Głównego i mojej, jako prezes Związku, wyrazić gorące podziękowanie wszystkim członkom PZKO, wszystkim tym, z którymi miałem się okazję spotykać, współpracować, tym, którzy w różnej formie działali społecznie dla polskości. Wyrażam wszystkim głęboki szacunek za ich zaangażowanie.

Czas jednak płynie dalej. Dla nowego Zarządu Głównego, dla komitetów obwodowych oraz Kół przygotowany jest wniosek obszernego programu działania na lata następne. Jego realizacja w głównej mierze będzie zależała od aktywności społecznej. Jestem głęboko przekonany, że w Kołach, które są podstawą działalności związkowej, ta aktywność istnieje. Realizacja ogólnego programu PZKO jest jednak uzależniona od funkcjonowania organu koordynacyjnego, wykonawczego ZG - jego biura. Wiążą się z tym znaczne koszty, a środków brak i coraz trudniej je zdobyć. Mam nadzieję, że znajdą się osoby, instytucje, które pomogą ten problem rozwiązać. Wierzę w dobrą wolę i mądrość delegatów XVIII Zjazdu PZKO.

■ POGODA

SOBOTA - Zachmurzenie duże, przelotne opady deszczu lub deszczu ze śniegiem. W nocy od plus 2 do min. 2 st. C, w dzień - maks. 6 st. C.

NIEDZIELA i PONIEDZIAŁEK - Pochmurno z przejaśnieniami. Lokalnie padać może deszcz ze śniegiem. Temperatura bez zmian.

KRZEWY OZDOBNE
(świerk, sosna, jodła, karłowate krzewy, pnące rośliny, rododendron, jawor czerwony, bez - 4 kolory i inne)
DRZEWA OWOCOWE
(brzoskwinia, morela, grusza, jabłoń, śliwa, nektarynka)
oferuje
Ogrodnictwo Jadamus w Lesznej Górnej
(kierunek przejście graniczne) Po-so: 7-18.
Tel.: 0659/322253
AD-152

Renomowana spółka handlowa z siedzibą w Czeskim Cieszynie poszukuje:
ASYSTENTA HANDLOWEGO (MĘŻCZYZNĘ)
Wymagania:
- wykształcenie wyższe ekonomiczne lub handlowe
- znajomość JN (słowem i pismem)
- znajomość JA mile widziana
- zdolność pracy w grupie
Oferujemy:
- interesujące wynagrodzenie finansowe
- pracę w młodym zespole i przyjemne środowisko pracy
- możliwość uczestniczenia w rozmowach handlowych u nas i za granicą
Pisemne oferty kierować do końca listopada pod adresem redakcji.
Hasło = nr 97035
Fa-97035

Złote babki

Pod Babióm Góróm przez cały rok babki pańtały, wyszywały, haftowały, a jejich chłopi mamrali i fluchcili, że majóm przigrzywane ty same jedzynia abo też kónzerwy. A przi otwarciu wystawy tych swojich cudowności i kónsztów, ci chłopi, co nejwiyncy wydziwiali, stoli teraz w naszkróbiónych koszulach u ekspónatów i byli nadynci jak trusioki, jakby to wyszywali óni. Samo zagajyni było strasznie piekne, były telewizyja, fotografka i delegacyja ZG i Klubów Kobiet. Przijechała też samo przewodniczónco we skórkowej bundzie, a ministranci zaszyci w kóncie szeptali „sekula sekulorum", bo tak witali panióm Ele, kiero była bez bundy, ale za to w szykownym balónioczku. Prezesi kół spod Babi Góry puczyli se dogrómady, aby ich cykła telewizyja i byli okropnie hyrni, że majóm taki pilne, zdolne i złote babki. A po cichu se rozmyślali, jakby też kulały se jejich koła przez całych piyńćdziesiónt roków, gdyby ni óne. A potym prezesi zrobili se taki mały kónwent przi półkach, ale uż bez tych wychwolónych paniczek. Ostry bufet, kiery se kiejsi nazywoł kruchta abo też piekło, był zastyrczóny w kóncie, aby zmożóni chłopi mógli se oprzyć o ściane. Ale żodnymu nic nie było, bo szło se dočpać sznyclami i kurczokami, kołoczami i ciastkami. Kurczoków było dość, nikiere eszcze góniły po schodach i ónaczyły se kaj by ni miały, jedna aji upuItła wajco.

Pezetkaowcy i goście se schodzili, oglóndali, cmokali, że se im to podobo, co ty babki zrobiły, a potym oglóndali rysunki dziecek ze szkółki i szkoły i czakali na aukcyje, aby se ty obrozeczki mógli kupić. Bo gdo wiy, czy z kierej Maryśki abo Hanúlki nie wyrośnie jakisio Pikasianka, Dalówna abo Matejkowo. Nejwiyncy ludzi se cisło pod scynóm, kaj była paradno wystawa jabłek i kónkurs o jabko 50-lecia. Stary Zwyrtek to źle zrozumioł i przismyczył na wystawe jabkowy kómpot sprzed piyńćdziesiynciu roków. Jabczano kómisyja to poprubowała, zamlaskała i kozała uwarzyć z tej burlyty kalwados. Obrady pomologicznej kómisyje były burzliwe i dość dramatyczne. Każdy żuror staroł se przeforsować na piyrsze trzi miejsca, kiere były uhonorowane dortami jak młyński koła, kogosi z rodziny. Potym se ukozało, że szwagier Janusza Ogryzka posłoł na wystawe gipsowe jabka. Od tej chwile wszystki owoce kómisyja kosztowała. Ferda Pestka ni móg, bo zaroz przi piyrszej prubie wyrchnio proteza zustała mu w jabku. Uż se zdało, że wygro Feliks Szupinka, ale babki zaprotestowały, bo przeca Feliks miyszko w budelu i żodnego sadu ni mo, a ty malowane jabłuszka kupił w samoszce.

Ludzi przibywało, a wstympnego też. Je to wielko zasłóga kasjerów, bo ci żodnymu nie wydowali ani z piyńcistówki, ani z tysióńca. No, nikierymu dali nazoć dwacet korón, aby nie zymdloł z głodu i pragniynio. Jak przijechała zocno wycieczka zagranicznych gości, to jedyn panoczek doł na wstympne jednego dulara i czakoł, że se skarbnik ze szczyńścio posiko. Ale nic z tego, Otuś podświycił biglówke fajercojgym - czy ni ma fałszywo - i w głowie przerachowoł, że jak zajedzie do banki dulara wymiynić, tak dopłaci do kszeftu 28 korón, bo kurs był prawie 33,70 Kč. Polsko wycieczka chciała na gwołt wykupić wszystki toruński pierniki robióne przez Basie pod Babióm Góróm. Głównie im szło o recepis. A tyn je wielkóm tajemnicóm producyntki. Wycieczka obmacowała serwety, błazeczki i insze piekności i za waluty chciała wszystko spakować. Dobrze, że im nie pozwolili, bo by było po wystawie.

Dziecka, kiere miały swoji prace plastyczne na ścianach, ni mógły se doczkać na ogłoszyni wyników i nagrody. A jury, w kierej był Jura Piyrszy, Jurek i Jura Drugi, radziła bez kónca. A przeca każdy z kómisyje mioł kiejsi jedynke z rysunków, a Jurek nawet dwie. Na piyrsze półrocze i na drugi też. Dziepro jak zjedli po sznycli, wylyźli na scyne i rozdali jedynoście nagród. Dziecka były rade, a złote babki też, że se jim to tak pieknie podarziło.

A potym był piekny program dziecek ze szkółki i szkoły. Deklamowały, śpiywały i tańcowały na tyn nasz Jubileusz pezetkaowski. Ludzie popłakowali i spóminali stare czasy i obiecowali se, że bydóm robić do koła eszcze wiyncy i nie ominóm żodnóm imprezy, a ci starsi przysiyngali, że bydóm chodzić aji na młodzieżowe disko i aerobik.

BARTEK

KORZENIE OBECNEGO PREMIERA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ SIĘGAJĄ ZAOLZIA

Buzkowie z Końskiej

W najpiękniejszej książce o Śląsku Cieszyńskim, szczególnie tym koło Cieszyna, w „Pamiętniku starego nauczyciela" Jan Kubisz tak opisuje swoją miejscowość: *„Niby misa wielka, której środkiem jak pęknięcie szerokie płynie nasza Olza urocza, usiadła na łonie ziemi ojczystej, tej ziemi od wieków polskiej, nasza wioska".*

Otóż nad Olzą, poniżej Trzyńca, na jej obu brzegach rozsiadła się sławna Końska. Na jej lewym brzegu mieszkały rodziny, które wycisnęły trwałe piętno nie tylko na dziejach naszej ziemi, ale także dały o sobie znać na szerokim świecie. To stąd pochodzili Paweł i Jan Kubiszowie. Ten pierwszy był z Rybkówki, ten drugi od Bartka. Niedaleko Jana stały zabudowania gazdowskie dwóch Buzków, zresztą spokrewnionych. Do jednego, sąsiadującego prawie z autorem „Płyniesz Olzo", mówiono Na Macuchowice, do drugiego zaś, nieco odleglejszego, przy samym lesie Paciepnym nad Nieborówką (paciepny po staropolsku i po naszemu znaczy ciemny), tuż nad urwistym brzegiem Olzy, zwało się Na Roli. I tutaj się zatrzymamy z powodu, który wyjawimy na samym końcu.

Powiedzmy jednak jeszcze, że obydwie rodziny Buzków obok potężnego rodu Michejdów należały do najznakomitszych na cieszyńskiej ziemi. Jeżeli zaś o samo nazwisko Buzek chodzi, podpowiada nam rewelacyjna książka Władysława Milerskiego pt. „Nazwiska cieszyńskie", wydana niedawno w Warszawie, że pojawia się ono w XVII wieku na wsiach pod Jaworowym, najpierw w Oldrzychowicach, potem, w r. 1712 w Nieborach. I właśnie Niebory widnieją na samym początku „Pamiętnika Buzków z Roli" (a właściwie z Role), odsłaniającego wielkie dzieje tego gniazda narodowego i oświatowego:

„Nasz nejdowniejszy ojciec był Adam Buzek, fojt w Nieborach. Żył, jak nasz kościół budowali na Wyszni Brónie.

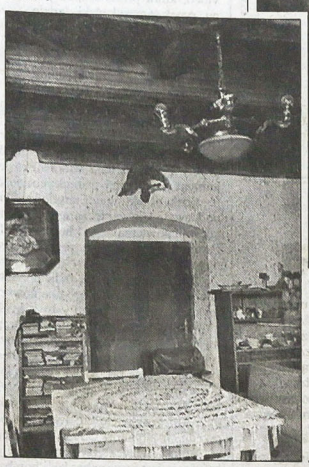

Jedyn z jego synów, Jakub, prziżynił sie na grunt na Bładnice do wdowy po niejakim Widenku. Jim sie urodził synek. Dali mu na miano Jura. Pisało sie wtedy rok 1769. Tyn Jura kupił grunt tu w Koński i aż do teraz tu bywo naszo rodzina. A tyn Jura, a potym i jego syn kuczerowali, bo zieleźnicy jeszcze nie było. Jeździli do Lwowa, do Pragi, do Wiydnia i aże do Lipska. A roz sie puścili aże nad morze do Odesy. Ale dopadli jich tam kajsi zbuje i zebrali jim wszystko. Zostawili jim jyny bicz i jyny z tym biczym wrócili do dómu. Do Lwowa wracali pieszo, potym wiyźli sie ze znajómym gazdą, co jechoł do Cieszyna".

▲ *Anna i Karol Buzkowie z Końskiej, dziadkowie obecnego premiera RP.*

◀ *Świetnica w domu rodzinnym Buzków w Końskiej. Dziś w miejscu domu stoi walcownia Huty Trzynieckiej.*

Zdjęcia z archiwum rodziny Buzków

A więc dla chłopów cieszyńskich drogi Europy nie były obce, umieli się na nich poruszać, umieli się dogadać, nie pozwolili się sprzedać, co ma swoją wymowę. Na rodzinie Buzków z Role pokażemy, jaką.

Otóż potomkiem Jury, co to ze Lwowa do Cieszyna przyjechał furmanką niczym taksówką (a więc pełno tam musiało być Cieszyniaków), był chyba Jan, którego synem był z kolei Jerzy, o którym wiemy już znacznie więcej. Nie tylko to, że żył w latach 1842 do 1907, ale i takie rzeczy, że był człowiekiem nieprzeciętnym, jak i pozostali Buzkowie. Cytował on swoim dzieciom zdania autorów łacińskich lub reguły gramatyczne, ułożone po łacinie wierszem, jak ich dla łatwiejszego utrwalenia w pamięci uczono w cieszyńskim gimnazjum ewangelickim. Lubił też literaturę piękną i zajmowały go żywo dawne i bieżące dzieje narodu. W świetnicy ze wspaniałym drewnianym stropem, podtrzymywanym zdobionymi tragarzami, wisiały na ścianach portrety Kościuszki i Mickiewicza obok Lutra i Melanchtona oraz fotografia Gustawa Adolfa obok Napoleona. Był rolnikiem, który posługiwał się swobodnie językiem niemieckim i francuskim, a nieobca mu była greka i łacina. To on właśnie przyjaźnił się niezwykle z naszym pierwszym autentycznym poetą, sąsiadem Janem Kubiszem, który z kolei ofiarował mu, gdy Jerzy się żenił w r. 1872, zbiór wierszy „Na biały wieniec", dotąd nieopublikowany.

▲ *Jerzy Buzek (1842 - 1907), pradziadek premiera, właściel gruntu w Końskiej.* *Repr. „GL"*

Również w „Pamiętniku starego nauczyciela" wspomina swojego wspaniałego druha, a jak się okaże, i nauczyciela w słowach pełnych uznania, nawet uwielbienia: *„Wieczorami chodziliśmy często do Buzka. Buzek ode mnie o 5 lat starszy wystąpił swego czasu ze szóstej klasy gimnazjalnej z powodu choroby, a wyzdrowiawszy, był przez pewien czas praktykantem ekonomicznym w Błędowicach. Był to człowiek prosty i skromny w obejściu, ale nadzwyczaj zdolny i wykształcony. Zapoznawszy się ze mną, bystrym okiem przejrzał moje zapatrywania, mój charakter i upodobania i postanowił działać stosownie do tego (...) Przez zimę uczył mnie historii polskiej, a do czytania dawał powieści, szczególnie Kaczkowskiego, Korzeniowskiego, Jeża. Powieściami przygotował mnie do tej najcudniejszej lekcji, jaką się kiedy człowiek cieszyć może: do historii literatury polskiej. Jakże jasno stoi przede mną ta chwila, kiedy po dosyć długim i gruntownym przygotowaniu podał mi pierwszy raz tomik poezji Mickiewicza. Były to pierwsze wiersze polskie, których ma ręka dotknęła, a dotknęła, jakby świętości jakiej (...) Tak mnie wychowywali ci dwaj ludzie* (Jerzy Buzek i Adam Mickiewicz - D. K.) *Nauczyli mnie kochać ziemię ojczystą, język i wiarę ojców. Otworzyli mi oczy na sprawy naszego ludu i zachęcili do pracy koło niego".*

Uzmysłowił więc późniejszemu poecie, że jest Polakiem. I to był rolnik, który orał, siał, kosił i uczył, co to jest naród. Miał wielu synów, z których prawie każdy znaczył wiele. I tak dla przykładu Józef (1873-1936) studiował prawo w Krakowie i Wiedniu, habilitował się na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie (gdzie jego przodkowie już bywali), tam też był profesorem. Mało tego. Wybrano go na posła do wiedeńskiej Rady Państwa, a w powojennej Polsce, w latach 1922-1927 został senatorem, a także dyrektorem Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie.

Jego brat Andrzej (1885-1971), którego ojcem chrzestnym był Jan Kubisz, studiował także prawo, tyle że we Lwowie, następnie teologię ewangelicką w Wiedniu. Był wspaniałym pastorem m. in. we Frydku, gdzie wygłaszał kazania po polsku, świetnym publicystą i autorem książek, m.in. tomu wspomnień „Z ziemi piastowskiej".

Z kolei trzeci z braci, Karol, został na ojcowskim gruncie, który pochłonęła, niestety, huta trzyniecka. To u niego ukrywał się Wincenty Witos, uciekający przed Piłsudskim. Przez zieloną granicę przeprowadzał go brat Józef, profesor lwowski. Wszyscy byli synami chłopskimi. Wyszli spod zaolziańskiej strzechy i sięgali po najwyższe tytuły i stanowiska zarówno naukowe, jak i polityczne. Nigdy jednak nie zapomnieli o swoim rodowodzie, o swojej ojczyźnie, ojcowiźnie, o swojej ziemi. Po wielkim życiowym trudzie wracali do niej z dalekiego świata i w niej odpoczywają. Ale to nie koniec. Karol, ukrywający Witosa, miał syna Pawła (1909-1953), inżyniera, absolwenta Politechniki Gdańskiej, pracującego w przemyśle Górnego Śląska. Za żonę pojął Bronisławę z domu Szczuka, zamieszkałą w Śmiłowicach. I właśnie do Śmiłowic uchylili się wszyscy na początku ostatniej wojny. I tu im się urodził w r. 1940 syn Jerzy, obecny premier rządu polskiego. Zapewne zapracowały na ten urząd całe generacje jego wspaniałych przodków. Wielkie rzeczy nie rodzą się na pustyni.

DANIEL KADŁUBIEC

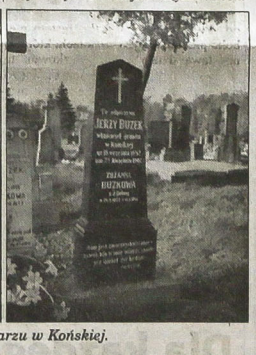

▲ *Groby rodziny Buzków na cmentarzu w Końskiej.*

110 CZŁONKÓW RODU SZWEDÓW SPOTKAŁO SIĘ W OLBRACHCICACH

Wszystkiemu winna KRONIKA

Sądzę, że takie imprezy mogą się odbywać w każdej rodzinie. Bowiem dobrze jest spotkać się w rodzinnym gronie, w którym człowiek nie przebywa na co dzień. Dlaczego? Choćby tylko dlatego, żeby uzmysłowić sobie i nacieszyć się tym faktem, że należy się do dużego klanu rodzinnego. Uczucie to warte jest tego olbrzymiego trudu, który trzeba włożyć w organizację takiego spotkania. - Tymi mniej więcej słowami skwitował niedawny zjazd rodu Szwedów, jego główny organizator, **Józef Greń** z Olbrachcic.

Założycielem stonawskiego rodu Szwedów był niejaki Paweł Szweda (1812-1895). Jego rodzice przybyli do Stonawy w 1804 roku z okolic Hohenschatau na Morawach, czyli dzisiejszego Szatowa, który leży na południe od Znojma, i osiedlili się na gruncie nr 41 na Górzanach.

Paweł Szweda miał dwunastkę dzieci. Najmłodszy syn Karol (1864-1938) w 1887 roku ożenił się z Karoliną, z domu Sitek (1866-1954). W rodzinie tej przyszło na świat siedmioro dzieci: cztery córki i trzech synów. I blisko 110 potomków (do siódmego pokolenia) tej właśnie linii - jak wynika z drzewa genealogicznego rodu - wyznaczyło sobie spotkanie 18 października w Domu PZKO w Olbrachcicach. Dziś w Stonawie mieszka ich już niewielu. Rozproszyli się po okolicznych miastach i wsiach. Jedna rodzina żyje w Żatcu, wnuk Karola i Karoliny, Władysław Wilhelm Szweda, osiadł w Ogrodzonej pod Cieszynem.

Stonawsko-olbrachcickich członków rodu (rodziny Mikulów, Szwańczarów, Greniów, Miczków itd.) inspirowała do zorganizowania tego spotkania kronika z drzewem genealogicznym, którą o ich przodkach spisał 71-letni dziś nestor rodu, Władysław W. Szweda.

„Podstawą do napisania kroniki - mówi pan Władysław - były, znalezione na strychu domu kuzyna Lojzika Brody na Górzanach, utrwalone na piśmie wspomnienia dziadka, a także mojego ojca Jerzego, które nagrałem na magnetofonie u mnie, w Ogrodzonej. Korzystałem również z licznych przekazów ustnych wielu krewnych. Zabrałem się zaś do pisania kroniki z myślą o wnukach. Nie ograniczyłem się tylko do rodu Szwedów, ale zanotowałem wszystkie dostępne informacje o rodzinie Firlów oraz rodzinie żony. Pisanie zakończyłem na poprzednim pokoleniu. Następne rozdziały niech piszą młodsi od mnie".

Na pytanie, czy kronika może być źródłem bardziej ogólnych danych na temat życia dawnych mieszkańców Stonawy dla szerokiego grona zainteresowanych, pan Władysław Szweda odpowiedział twierdząco. Szczególnie z całości, którą trzyma w domu, osoby zainteresowane mogą dowiedzieć się ciekawych szczegółów o życiu, pracy, troskach poprzednich pokoleń stonawian. Dwugodzinny zapis magnetofonowy wspomnień jego ojca jest brzemienny w treści, które wychodzą poza krąg rodzinny.

Jak to się stało, że pan Władysław Szweda zamieszkał poza Zaolziem? *„Wróciwszy w roku 1947 z wojennej tułaczki, podjąłem naukę w szkole w Cieszynie polskim. Później miałem zostać powołany do czeskiego wojska. Powiedziałem sobie, że skoro już straciłem trzy lata na wojnie, to nie będę jeszcze kolejnych lat marnować w wojsku. Zresztą i tak zamierzałem pozostać po tamtej stronie, kiedy tutaj różnie bywało. Po ślubie w 1948 roku zamieszkaliśmy z żoną u jej rodziców w Ogrodzonej. Teraz przy nas jest córka, jeden syn w Skoczowie się pobudował, najstarszy przeniósł się do Gliwic. Na spotkanie przyjechaliśmy całą rodziną. Brakuje tylko synowej, która zachorowała".*

Dziadek pana Władysława, Karol Szweda, był górnikiem i ofiarnym społecznikiem. Udzielał się w górniczej Kasie Brackiej, należał też do grona założycieli Stowarzyszenia Spożywczego dla Robotników i Rolników w Stonawie. Po przejściu na rentę (z powodu choroby oczu) podjął pracę w sklepie Stowarzyszenia Spożywczego w Olbrachcicach. Natomiast w 1905 roku został na cztery lata gospodarzem nowo wybudowanego Domu Robotniczego w Stonawie. Następnie został sprzedawcą w należącym do Stowarzyszenia sklepie odzieżowo-pasmanteryjnym na Dolanach, gdzie pozostał do emerytury.

Rodzinę w Stonawie Władysław Szweda odwiedzał w zależności od sytuacji panującej w małym ruchu granicznym. *„Odwiedzałem ich i martwiłem się razem z nimi tym, co pod koniec lat sześćdziesiątych zaczęło się dziać z Krzywym Dołem, Katarzyną, a później z Nowym Światem, Ameryką, Dolanami, Meksykiem. Na skutek szkód górniczych większość stonawian musiała opuścić swe rodzinne strony. Nie ominęło to również naszej rodziny... Wśród zdewastowanego krajobrazu tkwią tylko jeszcze w Łąkach Witoszowie i Foltynowie, a w Stonawie rodziny Bolesława Grenia, Waltera Szwańczara i Tadeusza Mikuli".*

KAZIMIERZ SANTARIUS

▲ *Zanim nestor Władysław Wilhelm Szweda (na zdjęciu z żoną Amalią) otrzymał od ponad setki swoich krewnych bukiet kwiatów, cała sala minutą ciszy uczciła pamięć zmarłych członków rodu Szwedów. Później wodzirej imprezy, Elżbieta Mikula, zapowiedziała poszczególne punkty programu, spośród których zapamiętaliśmy przedstawianie się poszczególnych rodzin, występ artystyczny duetu wokalnego rodzeństwa Asi i Michała Rzeszutów oraz zabawę taneczną przy dźwiękach kapeli Kapiasa. Jak się dowiedzieliśmy, bal ten trwał do niedzielnego poranka.*

Fot. MAREK SANTARIUS

GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK

▲ *Wyczarowałabym sobie siostrę. Bardzo kocham swoich dwóch braci, ale wciąż mi się marzy jeszcze siostra. Na dodatek chciałabym mieć konia.* *Rys. Agata Heczko, lat 9*

▲ *Chciałbym fruwać jak ptaki w powietrzu.* *Rys. Jakub Raszka, lat 10*

CO BYŚCIE ZROBILI, MAJĄC CZARODZIEJSKĄ RÓŻDŻKĘ?

Finał zabawy w czarodzieja

Cześć Kochani! Cieszę się, że pobawiliście się w czarodzieja i przesłali mi rysunki i odpowiedzi na pytanie konkursowe. Wprawdzie nie było ich zbyt dużo, ale za to wszystkie Wasze życzenia i marzenia bardzo mi się podobały. Wielu z Was, na przykład, pragnie mieć konia, być otoczonym wielu zwierzątkami, mieszkać nad morzem...

Adaś ożywiłby dinozaury i wszystkie dawno wymarłe zwierzęta, Andrzej wyruszyłby z piratami na morze, Janek chciałby żyć w XXIV wieku i zobaczyć, jak wtedy wyglądać będzie świat, Danielka zaś uzdrowiłaby wszystkie niepełnosprawne dzieci. Niektórym marzy się latający dywan i dalekie na nim podróże, chcielibyście mnóstwo zabawek, komputery itp. Nie można jednak mieć wszystkiego, przynajmniej nie naraz, ale zawsze można pomarzyć. Zaraz robi się weselej, prawda? A niektóre marzenia może się i spełnią - kiedyś, własną pracą dorobicie się kosztownych zwierząt, komputerów, własnego domu... Czego z całego serca Wam życzę.

Teraz jednak jesteście na pewno ciekawi, komu przypadnie obiecana niespodzianka. Otóż szczęście dopisało dziś Agatce Heczko, uczennicy klasy 4. PSP w Koszarzyskach, która otrzyma nagrodę. Ja zaś odpowiedź Beatki uznałam za najciekawszą, więc drukujemy ją w całości. Nagrody wysyłam pocztą.

Z serdecznym pozdrowieniem
Wasza **Myszka Ernestynka**

▲ *Chciałbym mieszkać nad morzem.* *Rys. Marek Wojnar, lat 8*

Zabawa w czarodzieja

Gdybym była czarodziejką, tak jak pisze Myszka Ernestynka, to bym obeszła wszystkie zoo i tchnęła zwierzątkom i ptakom ludzką mowę, aby mogły one dzieciom opowiadać o swoim życiu w zoo i na wolności. Mogłyby wyrazić swoje życzenia, pragnienia, radości i smutki.

Dzieci by na pewno zwiedzały zoo jeszcze częściej, bo opowiadania zwierzątek by wszystkim przypominały zaczarowaną krainę baśni. A że niektóre zwierzęta są bardzo mądre, mogłyby dzieci niejednokrotnie czegoś od nich nawet nauczyć się.

Beata WRONA
kl. 5, PSP Bukowiec

Rubrykę przygotowała:
IRENA STONAWSKA

KONKURS DLA FANÓW „KELLY FAMILY"

Nie tylko koncert

Przez niektórych bezkrytycznie uwielbiana, przez innych bezwzględnie tępiona - taka właśnie jest irlandzka muzyczna rodzinka „Kelly Family", która 5 i 6 listopada wystąpi w Pałacu Kultury i Sportu w Ostrawie-Wytkowicach.

Koncerty połączone będą z oficjalnym nagraniem kasety video, która przeznaczona jest na rynek amerykański, gdzie jak na razie zespół nie zrobił jeszcze takiej furory, jak na Starym Kontynencie. Będzie więc w Witkowicach rewelacyjna okazja do utrwalenia siebie czy swojej pociechy na taśmie video, która potem przemawiać będzie do muzycznych gustów Amerykanów. Zdaniem samych członków „Kelly Family", hala witkowicka jest jednym z najlepiej nadających się do tego celu obiektów w Europie zarówno pod względem zaplecza technicznego, jak i niepowtarzalnego klimatu („Kelly Family" miała okazję przekonać się o tym już w kwietniu).

Rodzinka zapewnia, że listopadowe koncerty naładowane będą najnowszymi efektami świetlnymi - to z myślą głównie o tych, którzy nie za bardzo uwielbiają przesłodkie nutki jej utworów, zaś na koncercie towarzyszyć będą jedynie swoim podekscytowanym pociechom. „Kelly Family" promować będzie swoją najnowszą płytę „Growin' up", która niewiele się różni od poprzednich albumów „Over the Hump" i „Almost Heaven", tyle tylko, że jej promocja jest jeszcze bardziej bombastyczna. O tym, że zespół nie pozostawia niczego przypadkowi, świadczy fakt, że do nagrywania ostrawskiego występu familia zaangażowała prestiżową firmę Walter C. Miller Enterprises z Los Angeles. Dla nie wtajemniczonych, Walter Miller jest jednym z elitarnych reżyserów wielkich spektakli, angażował się w przygotowaniach takich akcji, jak wręczanie Oscarów czy muzycznych nagród Grammy.

Cena biletu na ostrawskie koncerty wynosi 330 koron. Ci, którzy nie lubią wydawać pieniędzy, mogą spróbować sił w naszym konkursie, sponsorowanym przez organizatorów widowiska imprezy. Wśród tych, którzy zadzwonią do redakcji prawidłowe odpowiedzą na trzy pytania, rozlosowane zostaną cztery bilety.

1. Ilu członków liczy „Kelly Family"?

2. Proszę podać tytuł najnowszej płyty.

3. Gdzie w Republice Czeskiej, poza Ostrawą, zespół wystąpi w kwietniu tego roku?

Odpowiedzi na kartach pocztowych z dokładnym adresem, ew. numerem telefonicznym autora, z naklejonym kuponem „Kelly Family", przesyłać można do redakcji „GL" w Ostrawie do 30 października.

JANUSZ BITTMAN

✿ ✿ GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA ✿ ✿ GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA ✿ ✿

Tradycyjne wykopki

Październikowe wykopki są jedną z licznych atrakcyjnych imprez MK PZKO w Suchej Górnej. W bieżącym roku w programie wystąpili przedszkolacy w strojach ludowych, po nich swój program przedstawili uczniowie miejscowej podstawówki. Jako goście przybyli „Górole" z Mostów k. Jabłonkowa. Ich program był naprawdę bardzo ładny, do tańca przygrywała ich kapela. A jeśli ktoś w czasie programu zgłodniał, mógł skorzystać z bogatej w smakołyki kuchni śląskiej. Członkowie ZTiP „Suszanie" rozdawali „pieczoki" i sprzedawali losy. Wieczorem odbyło się losowanie, w loterii zaś nagrodami były: worek ziemniaków, worek pszenicy, proszki do prania i in.

Teraz już wiecie, jakie były górnosuskie wykopki - po prostu fajne! A kto tam nie był, niech żałuje i przyjdzie na pewno na następne.

Ewa Mrowiec, Sucha Górna

Miły Głosiku! Do naszej szkoły - PSP w Karwinie-Nowym Mieście - przyjechał Teatr Lalek „Bajka". Obrazek z przedstawienia narysowała dla Ciebie ***Kasia Gergišak z 2. klasy.***

✿ GŁOSIK I LUDMIŁA ✿ GŁOSIK I LUDMIŁA ✿ GŁOSIK I LUDMIŁA ✿

NASZ ADRES: Redakcja „Głosu Ludu", P.O.Box 29, Novinářská 3, 709 29 Ostrava 1.
UWAGA! Pisząc do nas, nie zapomnij podać swego adresu i napisać, ile masz lat!

„JUTRZENKA" I „OGNIWO" - LEKTURA DLA NAJMŁODSZYCH

Dla każdego coś...

„Czarne kruki czarno kraczą, w czarnych barwach widzą świat...", ale listopadowy numer „Jutrzenki", choć z ilustracją na okładce do bajki „O siedmiu krukach", zaprzecza słowom piosenki. Jest, jak zwykle, wesoły, pragnie przynieść swoim czytelnikom wiele uśmiechów. Chyba uda mu się to dzięki „3 PO 3" czy dalszym z opowiadań o perypetiach Jacka, wierszykom lub historyjce obrazkowej „Komar Waldemar"... Jest też opowiadanie z morałem („Chomik"), tradycyjnie „Nasz teatrzyk", ciąg dalszy cyklu „Polscy i czescy laureaci Nagrody Nobla" (Maria Skłodowska-Curie), „Rzeczy wokół nas" (Internet) i „Z wizytą w muzeum" (Tajemnicze mosorki). Po utopcach w galerii strachów przyszła kolej na diabełki...

Oprócz dalszego z wierszyków do ćwiczeń prawidłowej wymowy - „Mała gimnastyka buzi i języka" przynosimy tym razem także wywiad z logopedą. Spróbujemy razem zrobić latawca, w kąciku „Ćwicz z nami" zadbamy o stopy. W „Promyczku" przypomnimy sobie dalszą z zabaw grupowych - Chodzi lisek koło drogi. Listopad aż prosi się o wzmiankę o Zaduszkach i Andrzejkowych wróżbach.

Na miłośników przyrody czeka już niecierpliwie z dalszymi zwierzeniami kotka Sarusia, a dla tych bardziej praktycznych czytelników mamy w zanadrzu dalszą roślinę przyprawową - majeranek i sposób na leczenie męczącego kaszlu.

Jest też cały szereg zabaw (m.in. test „Bazgrołki") i zgadywanek, jest kącik dla hobbystów.

* * *

„Ogniwo", podobnie jak „Jutrzenka", już po raz trzeci zaprezentuje się w kolorowej szacie. Redakcja wierzy, że podobają się piękne ilustracje Danny Krygiel, a także portrety naszych czytelników, wykonane przez redakcyjnego fotografika Włodzimierza Przeczka. Tym razem przedstawiamy Wam Adama, uzdolnionego plastyka i sportowca z Jabłonkowa, oraz cudowiankę Joasię, która próbuje swoich sił jako autorka opowiadań. Z pierwszej zaś stronicy uśmiechać się będą sympatyczne, rozśpiewane „Anki".

Prócz stałych cykli historycznych, językowych i przyrodniczych pojawi się fotoreportaż z karwińskiej drukarni i poetyckie wspomnienie o H. Pawłowskiej i H. Jasiczku. O wakacyjnych spędzonych w końskim siodle opowiada Lucyna Przeczek-Waszkowa. Władysław Sikora przytoczy pewną starą legendę z Karwiny. Tradycyjnie będzie coś do śmiechu, coś do wspólnego muzykowania i coś niewiarygodnego. Nie zabraknie gimnastyki dla szarych komórek. Na ucho nastolatków poradzimy, jak oswoić sobie szkołę. A przede wszystkim polecamy wspomnienia babci Adelajdy o tym, jak kiedyś wyglądało wielkie domowe pranie, i urocze opowiadanko o psim losie chartera Ruma.

(ibm)

WILHELM ZMEŁTY: „NAJBARDZIEJ CIESZY NAS, ŻE ZARZĄD SIĘ ODMŁADZA"

Nad Tyrką się żyje...

Miejscowe Koło PZKO w Oldrzychowicach nie należy z pewnością do tych największych, zwłaszcza gdyby porównać go z takim molochem, jak działające w tym samym obwodzie sąsiednie koło w Trzyńcu-Tarasie. Powiedzmy sobie jednak szczerze - 400 członków to już spora grupa ludzi, zwłaszcza gdy większość z nich pali się do roboty.

A trzeba powiedzieć, że chętnych do pracy społecznej ani ciekawych i popularnych również poza granicami obwodu trzynieckiego imprez nigdy nad Tyrką nie brakowało. A co ciekawsze, nawet dzisiaj, gdy ludzie młodzi w wielu pezetkaowskich kołach częstokroć w ogóle się nie angażują, zarząd oldrzychowickiego MK coraz bardziej się odmładza.

„Nie wiem, co tu panu powiedzieć, przecież wszelkie informacje na nasz temat można znaleźć w wydanym niedawno 'Leksykonie PZKO'... A poza tym - i tu może jesteśmy w tej chwili na Zaolziu wyjątkiem - praktycznie nie mamy problemów. Ludzie działają tak samo, jak przed rokiem 1989, ci zaś, co stali z boku dawniej, i dzisiaj rzadko przychodzą na nasze imprezy..." - tymi słowami przywitał mnie w siedzibie Koła - w „Domu nad Tyrką" - jego prezes Wilhelm Zmełty. Myślałem więc, że z mojej wizyty pod zboczami Jaworowego będą nici. Moje obawy okazały się jednak być bezpodstawne. Przecież gdy się jest prezesem tak prężnego Koła (i to w dodatku już od roku 1979, z trzyletnią przerwą w latach 1988-90), nie wypadałoby nie pochwalić się owocami pracy wielu generacji...

Koło powstało 13 września 1947 w gospodzie „U Taciny", gdzie miejscowi pezetkaowcy spotykali się aż do momentu otwarcia w roku 1971 własnej siedziby - wspomnianego już „Domu nad Tyrką", który stoi nie tylko nad rzeczką o tejże nazwie, ale również niedaleko owej „historycznej" gospody, niedawno zamkniętej... Dom jest raczej nieduży - piętrowy. Na parterze znajduja się sala mogąca pomieścić około setki osób i duża kuchnia z zapleczem, piętro wyżej zaś trzy nieduże lokale, z których dwa wykorzystuje młodzież. W jednym - z niewielkim barkiem - odbywają się cotygodniowe spotkania przy kawie, drugi natomiast służy jako sala prób znanego wśród zaolziańskiej młodzieży zespołu rockowego „Arzia", którego trzon tworzą młodzi oldrzychowiczanie.

„Zespół znany jest na całym Zaolziu, ale ze wstydem muszę się przyznać, że nie było jeszcze okazji, by zaprezentował swoje umiejętności na którejś z naszych imprez. Może w przyszłości?„ - mówi W. Zmełty. „Co ważne jednak - członkowie 'Arzii' nie interesują się wyłącznie muzyką rockową. Np. Marek Grycz stał się ostatnio członkiem Zarządu Koła i prowadzi wraz z Bogdanem Kotasem nasz zespół taneczny 'Oldrzychowice'. Młodzi biorą też co roku liczny udział w naszych przedstawieniach teatralnych, a nie można też nie wspomnieć o ich aktywnej pomocy podczas niedawnego remontu naszego Domu".

Właśnie - remont; byłbym zapomniał. „Dom nad Tyrką" pachnie bowiem świeżością. Niedawno w siedzibie Koła zainstalowano ogrzewanie gazowe, a w związku z tym pomalowano również wnętrza. A ponieważ nie trzeba już obawiać się zimna, prace będą kontynuowane i zimą - oldrzychowiczanie chcieliby upiększyć teraz przede wszystkim pierwsze piętro. Wszystko w czynie społecznym, a sfinansowano remont z własnego budżetu.

„Częściowo pomogło nam to, że udostępniamy raz w tygodniu naszą salę członkom Biblijnego Towarzystwa Chrześcijańskiego. Płacą nam czynsz, można więc było i te środki wykorzystać na sfinansowanie remontu. Poza tym zarabiamy na imprezach..." - mówi prezes.

A imprez jest sporo. Jest co roku „Bal dla starszaków", który z początku był głównie dla najstarszych członków Koła, a ostatnio stał się balem dla wszystkich, są wycieczki, smażenie jajecznicy, wykłady na ciekawe tematy, jak również imprezy urządzane wspólnie z Macierzą Szkolną miejscowego przedszkola i szkoły. Co roku w grudniu odbywają się wspólne posiedzenia obu zarządów, a dla dziatwy szkolnej urządza Koło zawsze w kwietniu sportowe niedzielne popołudnie, zimą zaś wspaniały kulig.

Najbardziej jednak reprezentacyjną imprezą są od czterech już lat „Dożynki nad Tyrką". Wcześniej organizowali oldrzychowiczanie zamiast nich zawsze w czerwcu „Wianki", ale ponieważ czerwiec to na Zaolziu miesiąc festynów szkolnych i trudno było znaleźć wolny termin, pomyślano o imprezie sierpniowej. Dożynki odbywają się na dworze przed Domem PZKO, chociaż czasami - jak w tym roku na przykład - trzeba się przenieść z powodu kaprysów pogody pod dach świetlicy. Zawsze są gospodarze (ostatnio państwo Irena i Karol Sikorowie z „Widnikowa"), są konie miejscowego gospodarza, pana Koterli, wóz pełen snopów zboża, zabawa ludowa i program, którego reżyserem jest zazwyczaj pani Alina Grycz.

„Stało się tradycją, że w programie nie może zabraknąć naszego zespołu tanecznego, który działa z przerwami właściwie od roku 1947. Punktem kulminacyjnym w historii zespołu był występ na festiwalu w Rzeszowie w roku 1989, później jednak nastąpiła krótka przerwa w działalności. Ale jak już wspominałem, zespół na nowo się odradza, spotyka się na próbach co sobotę, a tańczą w nim już dzieci byłych tancerzy. Na tegorocznych dożynkach np. zaprezentowali się młodzi tancerze właśnie z rodzicami, co było dla wszystkich wielką frajdą. Muszę jednak powiedzieć, że program kulturalny na naszych imprezach nie jest nigdy za długi. A to dlatego, że przychodzą na imprezy ludzie starsi, którzy nie spotykają się już zbyt często, i - gdy program był zbyt długi - narzekali, że 'ni ma czasu se powykłodać'. Myślę, że mają rację" - tłumaczy W. Zmełty powody, dla których wprowadzono „nową oldrzychowicką tradycję" krótkich programów.

Chociaż jednak W. Zmełty mówił na początku o tym, że nad Tyrką żyje się prawie „bez starości", ma Koło mimo wszystko również problemy. Co prawda - zdaniem prezesa - niewielkie, ale są. Jednym z nich jest np. to, iż zaniknął miejscowy chór, który działał w Kole od samego początku jego istnienia. Stało się tak z prostego powodu - był nim brak młodych głosów. Część chórzystów śpiewa więc obecnie w trzynieckim „Hutniku", inni spotykają się na towarzyskich imprezach lub na... pogrzebach. Cóż, takie jest życie...

Dalsza sprawa to kłopoty lokalowe. „Dom nad Tyrką" bowiem - tak jak i wiele innych zaolziańskich pezetkaowskich siedzib - nie posiada sceny. Zespół teatralny korzystał więc dawniej ze sceny w gminnej gospodzie „U Tyrasa", również ją jednak przed 4 laty zlikwidowano. Ostatnie przedstawienia - „Umowa stoi" Albina Siekierskiego" (1995) i „Pójmy chłopy do tej szopy" Adama Wawrosza (1996 - reżyserem obu spektakli była Alina Grycz) - musiały więc być wystawione w sąsiedniej Tyrze.

„Myślę jednak, że z czasem to wszystko zmieni się na lepsze. Najbardziej cieszy nas, że zarząd się odmładza i że młodzi coraz bardziej są aktywni. Kiedyś działał u nas prężny Klub Młodych, który na początku lat 90. przeistoczył się w grupę SMP 'Fala', później doszło do małej przerwy. Na szczęście młodzi ponownie się spotykają, chociaż na razie nieformalnie, ale są i to jest najważniejsze. Pomagali nam zresztą sporo podczas remontu Domu, miejmy więc nadzieję, że nie zawiodą i w najbliższych latach, zwłaszcza że myślimy o poszerzeniu naszej siedziby o przybudówkę, w której nareszcie znajdzie się również miejsce dla sceny" - mówi W. Zmełty, gdy schodzimy po schodach na parter.

Wizyta w gościnnym oldrzychowickim „Domu nad Tyrką" dobiega końca. Jeszcze w drzwiach jednak prezes zatrzymuje się na chwilę: „Musimy robić wszystko, by utrzymać to, co udało nam się przez te lata stworzyć. Zespoły, imprezy, spotkania... To wszystko ma przecież ogromne znaczenie... Teraz wprawdzie nie mamy żadnej imprezy, na którą mógłbym pana zaprosić, bo przygotowujemy się do Zjazdu PZKO. Ale niech pan przyjedzie za miesiąc - 22 listopada obchodzimy uroczyście 50-lecie naszego Koła. Zapewniam pana, że będzie przyjemnie, z programem... Ale krótkim - żeby ludzie 'mógli se powykłodać'. To przecież też jest bardzo ważne..."

JACEK SIKORA

▲ *Oldrzychowicki Dom PZKO tętni życiem.*

Zdjęcia z archiwum Koła

WINCENTY SZELIGA ● *Tam około Bogumina* ● (fragment)

Jak sie ludzie lyczyli zielinami

W downiejszych czasach - a było tak eszcze w moc chałupach przed szejśdziesiyncima rokami - to sie tam z każdóm głupotóm nie leciało do dochtora, bo, za piyrsze, ich tela nie było jak dzisio a, za drugi, też to kosztowało. Było moc ludzi, co nie płaciyło krankasym, tóż jak zawołali prywatnego dochtora, to wiela se kozoł, tela mu musieli dać.

Tymu sie też rozmajcie sami dóma lyczyli, za radóm i pómocóm starszych ludzi, kierzi se na zielinach moc dobrze znali. Wiedzieli, kaj rosnóm, kiedy ich zbiyrać i suszyć, jak se używajóm, czy pić ś nich tej (*odwar*) abo sóm na obkłady, na spuchlinym, na rany.

Nejwiyncy były używane kamelki. Nikiere „babki (hebamy) to uż dowały niemowlyntóm po troszce. Tyn tej z kamelek używali ludzie na rozmaite choroby. Piyli go, jak cosi w brzuchu bolało abo nyrki czy pacharzina. Płókali z tym zapolóne czy też czymsi poszkrobane oczy, obkłodali rany, aby se rychli gojyły, i używali do rozmaitych kómpieli.

Odwar ze szałwije zaś używali przi boleściach wóntroby, żołóndka, przeciw pocyniu. Przi kaszlu i rymie wdychowali parym z tego, nachylóni nad gorkym z przewieszónóm płachetkóm - przez głowym. Jak mioł gdo zapolóne dziónsła abo rana po wyrwanym zymbie sie źle gojyła, to wypłókowoł czynściejszy szałwijóm.

Tej z lipowych kwiotków abo czornego hebzu zaś był od kaszlu, na przechłódzyni, tak samo dziwizna abo cukrowy syrup z kwiotków mlyczu (tyn ale mało uczynkowoł). Młode pyndy świyrkowych gałónzeczek zakłodali na wiosnym do cukru i też robiyli syrup ś nich. Ale tego sie nie śmi moc zbiyrać, bo gojni to ni majóm radzi, jak im słabnóm strómki w lesie.

Jak uż tak kómusi porzóndnie wrało w piersiach, to mu robiyli obkłady z maszczónych zimioków, mazali gynsim sadłym - szmolcym, na brótfanie zaparzyli owies i w płóciynnym miyszku przikłodali na piersi.

Sok z cebule rozpuszczóny w cukrze pómogoł od dłógotrwałego kaszlu.

Jak mioł gdosi lónzoka (*suchoty*), to zganiali psi sadło i dowali mu pić z jakimisi zielinami.

Dziecka, jak miały czorny kaszel (*koklusz*), to chodziyli ś nimi każdy dziyń posiedzieć do chlywa. To robiyli dość długo, bo eszcze w 1955 roku chodziyła do ujcowego chlywa jedna paniczka z dzieckym dwa razy dziynnie po godzinie posiedzieć.

Małym dzieckóm, jak ich tropiyły wiatry, to im dowali pić odwar z fenyklu. Jak uż dziecko tak krziczało, że go ni mógli uciszyć przi tych wiatrach, kiere bardzi tropiyły synków, to mu wciskali do pupci ustruganóm osełeczkym z mydła.

Jak bolało w karku, to gurglowali nejczynściejszy solóm rozpuszczónóm we wodzie. To pómogo po dzisio. Szałwijóm też płókali. Starsi, przi dłógotrwałe anginie, to wypiyli aji troche czyste petrule, aż sie im to jaksi przepuściyło.

Górónczkym wycióngały obkłady z kiszki, kapołki (serwotki), kwaśniónki ze zielo, kieróm aji piyli.

Przi boleściach głowy dowali zimne obkłady na czoło z octowe wody. We trzicatych rokach żył u nas 80-letni p. Dłóhosz, kiery nosiół w uchu taki oryngel, złotóm witkym (koluszko). Mówiół, że go strasznie bolowała głowa. Gdosi mu poradziół, że mu od tego póże złoty oryngel i faktycznie od tego czasu, jak se go niechoł wprawić, jakby ución. Mioł pokuj z bolynim głowy.

Od boleści żołóndka pómogoł piyłónek, tatarczuk, dziurawiec. Jałowiec (owoc) zaś był dobry na trowiyni.

Jak boloł brzuch, to potrzyli na strużku zozwór i dowali pić z wodóm. Pómogała też miynta. Nagrzywali suchym ciepłym owsym abo tak na hónym przigrzotym dynkym, zatoczónym w handrze abo gazecie.

Na zapolóne miejsca abo wrzody, aby rychli odebrały, przikłodali babski listek, tryndownik abo morskóm cebulym, kieróm hodowali w łotce.

Na obkłady spuchłego kolana, łokcia itp. przikłodali kosztyfoł, otoczali faczym namoczónym w occie abo też nagrzywali owsym.

Brodówki, aby sie straciyły, mazali żółtym sokym z jaskółczego zielo.

Na rany, i to świyże, przikłodali pajynczyny z chlebym, macierzónkóm, a na taki, co se ciynżko gojyły, to szałwijym. W Borku przi ścinaniu strómów robiół stary P. Tyn, jak se poraniół piyłóm abo siykiyróm, to dycki rane „polоł" swojim moczym, a potym zamazoł żywicóm i dycki se mu fajnie zagojyło.

Jak zaś gdosi musioł czynsto łotać tam, kaj pón cysorz pieszo chodziół, to musioł jeść suszóne borówki abo gynsto uwarzónóm ryże.

Kogo boloł dziurawy zómb, to wkłodali nie yny do niego kónszczek czosku, ale dość czynsto też i do ucha całe strónczko. Starzi chłopi, co kurzyli fajkym, to i bagym zalepiyli zómb.

O czosku to mówiyli: Jydz go czym jak nejwiyncy a bydziesz zdrowy. Aji też byli tacy, co go jedli po całych strónczkach, a cebulym to gryźli jak jabko.

Moc ludzi też se robiyło taki miyszanki z liści malin, bodzimek (*poziomek*), jynzyczków, kamelek, dziwokigo hebzu, smrodziuszków (czorne porzeczki, co rosły w lasach) i podbiołu. To ususzóne liści im wydziyrżało aż do nowych. Warzyli se z tego zdrowy tej, a przi tym łacny.

Byli też w nikierych dziedzinach tacy, co sprawowali wytchnyte, wykłymbióne nogi w kolanie czy w kostce abo rynce w łokciu, w ramiónie, w przegubie dłóni, aji jak kómusi wyskoczyła gymba z bantów.

Zestawiali też złómane kości. W okolicach Bogumina był szyroko daleko znany taki naprawiacz, Matysek. Miyszkół za Odróm, w Antoszowicach (mówiło sie na prajski, bo to kiejsi było pod Prusokami ty dziedziny). Z Pudłowa przez Odrym przewoziół z nasze estróny ludzi przewoźnik na tratwie, ale po piyrsze wojnie światowe tam postawiyli tzw. ławkym, taki wónski most.

To był człowiek ku niezapłacyniu, co tak dobrze wszycko umioł sprawić. Nikiedy sprawiół, poprawioł ludziom taki rzeczy, co se dochtoróm nie podarzyło. Ob. Skrzyszowski opowiadoł, jak tam przijechali z jednym, co mu ta spodnio szczańba wyskoczyła z bantów. Był strasznie uraźliwy, że ledwa se go tyn Matysek dotknół, to krziczoł. Tóż odeszoł do kuchynie, a za chwilym przilecioł z rozpolónóm cegliczkóm i mierzi mu prosto do te odewrzyte gymby. Chłop se zlynk, szkubnół gymbóm, tóm szczańbóm, i sama mu zaskoczyła na swoji miejsce.

Co do zieliniorzi, to łyczyła też ludzi Langerka w Nimiecki Lutyni (Dolne), ale nejsławniejszy był p. Targosz w Ostrawie-Zabrzegu. Pochodziół od Krakowa skónsi, ale miyszkoł tu uż za Austryje. Do niego jeździyło ludzi a ludzi od nas, z Morawy, ze Słowoków. Ón to poznowoł ty choroby podle moczu, ale nejwiyncy podle rozmajtych żyłek i znaków w oczach.

Nikierzi se z tego śmioli, kaj tam z oka może poznać jakóm nimoc, ale dzisio to uż prziznowajóm i sławni dochtorzi.

Gdyby tak ty zielinki nie pómogały, toby tam do tego Targosza nie jeździyli i nikierzi dochtorzi se lyczyć, kierym uż rozmajte tabletki czy inekcyje nie pómogały. Znołech też dwacet roków staróm cerkym kolegi, kiero marodowała na nyrki. Przestała uż chodzić, ze szpitola jóm posłali du dóm, że uż dlo ni ni ma pómocy, tóż zajechali ś nióm do zieliniorza. Tyn powiedziół:

- Szkoda, żeście nie przijechali rychli, ale sprubujymy ji aspóńć przedłóżyć żywot.

No i zaczła po pore tydniach chodzić a pożyła eszcze trzi roki!

kronika rodzinna

Dnia 26. 10. 1997 obchodzą 50. rocznicę wspólnego małżeństwa nasi Kochani Rodzice
ANNA i JÓZEF JADAMUSOWIE
z Oldrzychowic. Z tej okazji dużo zdrowia i błogosławieństwa Bożego na dalsze lata życzą córka i syn z rodzinami. AD-151

W tych dniach obchodzą 50. rocznicę wspólnego pożycia małżeńskiego nasi Kochani Rodzice
HERMINA i WILHELM WAJNEROWIE
z Dąbrowej. Z tej okazji dużo zdrowia, szczęścia i mnóstwo słonecznych dni na dalsze wspólne lata życia życzą z serca córki z rodzinami. AD-155

Dziś obchodzą zacny jubileusz 50-lecia pożycia małżeńskiego nasi Kochani Rodzice
państwo ANNA i ADOLF DZIKOWIE
z Hawierzowa-Suchej. Z tej okazji serdeczne życzenia zdrowia, szczęścia, pomyślności oraz wiele jeszcze wspólnie przeżytych lat składają córka i syn z rodzinami. B-214

W dniu 26 października obchodzi jubileusz 85-lecia urodzin
pan FERDYNAND FOBER
z Karwiny-Mizerowa. Z tej okazji wiązankę serdecznych życzeń dobrego zdrowia, szczęścia i pogody ducha życzy syn Władek, wnuczki Magdalenka i Darinka z mężami. Prawnuczki Magdalenka i Ondraszek zasyłają wielkiego całusa. C54/212

Najserdeczniejsze życzenia wielu jeszcze lat w zdrowiu i szczęściu z okazji 75. urodzin Kochanemu Tacie i Dziadkowi
panu BRUNONOWI RANOSZOWI
z Karwiny (dawniej Łazów) przesyłają córki z rodzinami. C54/195

Dnia 27. 10. 1997 obchodzi swe 60. urodziny nasz Kochany
pan STANISŁAW KONDZIOŁKA
z Karwiny-Nowego Miasta. Z tej okazji serdeczne życzenia zdrowia, szczęścia i pomyślności na dalsze lata życzą żona Olga, synowie Bronisław i Marcin z rodzinami, wnuk Lukaszek oraz wnuczki Lucynka i Karinka. C54/199

Dnia 26. 10. 1997 obchodzi jubileusz 50 lat
pan CZESŁAW PREISNER
z Suchej Górnej. Z tej okazji życzymy drogiemu koledze dużo zdrowia, szczęścia oraz samych radości w życiu osobistym. Karol, Boluś, Brónek, Jasiek, Rudolf oraz Józef - koledzy z chóru. AD-145

Dnia 26. 10. obchodzi swoje Abrahamowiny
pan inż. WŁADYSŁAW FOLWARCZNY
Z tej okazji wszystkiego najlepszego, dużo zdrowia, szczęścia i powodzenia w pracy zawodowej życzą najbliżsi. B-215

Dnia 26. 10. 1997 mija 10. lat, kiedy odszedł od nas na zawsze nasz Ojciec Chrzestny i Szwagier
śp. LEOPOLD ŚWIDER
z Hawierzowa-Suchej Średniej. O chwilę wspomnień proszą najbliżsi. AD-148

Dnia 27. 10. 1997 mija pierwsza rocznica śmierci Ukochanego Męża, Ojca, Dziadka i Wujka
śp. JÓZEFA BIŁKI
z Łomnej Dolnej nr. 239. Wszystkch, którym był Zmarły bliski, prosimy o chwilę wspomnień. Rodzina. B-212

Dnia 22. 10. 1997 minęła trzecia rocznica tragicznej śmierci naszego Nieodżałowanego
śp. ANDRZEJA RZESZOTA
z Trzyńca. O chwilę wspomnień prosi żona z rodziną. C52/176

„Bardzo trudne pytanie!
Czym jest śmierć?
Podróżą z biletem bezpowrotnym,
który każdy ma raz.
Śmierć - to nieobecność
w wielu miejscach naraz."
W taką podróż udał się mój Kochany i Szlachetny Mąż
śp. RYSZARD SZAROWSKI
Taka nagła strata jest bardzo bolesna. Z serca za serce i wyrazy współczucia wszystkim, którzy mi je złożyli pisemnie lub ustnie bardzo dziękuję. Wanda Szarowska AD-156

Dziękujemy wszystkim krewnym, znajomym i sąsiadom za wieńce, kwiaty, szczere wyrazy współczucia i liczny udział w pogrzebie naszej Drogiej
śp. ANIELI SŁOWIKOWEJ
z Darkowa. Szczególnie serdecznie dziękujemy ks. St. Jochymkowi za dostojne przeprowadzenie obrzędu pogrzebowego oraz p. dziekanowi Černocie i solistom za piękne wykonanie pieśni. Zasmucona rodzina. C54/213

Dnia 26. 10. 1997 mija 5. rocznica śmierci naszego Kochanego Męża, Ojca, Teścia, Dziadka i Pradziadka
śp. LEONA OSUCHOWSKIEGO
z Karwiny, O chwilę wspomnień prosi żona i synowie Leon i Józef z rodzinami. C54/202

teatr

SCENA POLSKA - ORŁOWA: Gimpel Głupek (29, godz. 19.00).
SCENA CZESKA - CZESKI CIESZYN: Z twoją córką nie (26, godz. 17.30, gr. A-2).

kina

ORŁOWA - Wszechświat: Mężczyźni w czarnym (25 - 29, godz. 17.45, 20.00). **KARWINA - Reflex:** Śpiochy (25 - 29, godz. 17.00, 20.00), **Centrum:** Zaginiony świat (25 - 29, godz. 15.30, 17.45, 20.00), O Marysi i Wilczym gródku (26, godz. 14.00), **Eks:** Mikrokosmos (25 -29, godz. 19.00), **HAWIERZÓW - Centrum:** Trainspotting: Ostatni przystanek (25 - 28, godz. 17.45, 20.00; 29, godz. 9.00, 17.45, 20.00), Ratujcie Williego (25 - 29, godz. 15.30), Dzieci wodne (26, godz. 14.00), **Świt:** Relic (25, 26, godz. 17.45, 20.00), O perłowej pannie (25, 26, godz. 15.30), Con air (27 - 29, godz. 17.45), Uśmiercająca kuracja (27 - 29, godz. 20.00), Złotowłosa (29, godz. 10.00), **CZ. CIESZYN - Central:** Księżniczka łabędzi (26, godz. 16.15), Angielski pacjent (26, godz. 18.30), Donnie Brasco (27, 28, godz. 16.15, 18.30), **TRZYNIEC - Kosmos:** Dzień niepodległości (25, 26, godz. 17.30), Przełom (25, 26, godz. 20.00), Mikrokosmos (27 - 29, godz. 17.30, 20.00).

programy MOK

CZESKI CIESZYN -Polskie Gimnazjum - do końca października trwa wystawa twórczości Gustawa Fierli z okazji 100. rocznicy urodzin artysty. Otwarte: wt - pt: 10.00 - 16.00.

co, gdzie, kiedy

DARKÓW - MK PZKO zaprasza na uroczystą akademię z okazji 50-lecia PZKO w Darkowie w niedzielę 26. 10. do Domu Towarzyskiego Kąpieli Darkowskich o godz. 15.00. W programie występ chóru mieszanego „Lira" oraz zespołu regionalnego „Górole" z Mostów k. Jabłonkowa.

PTTS „BESKID ŚLĄSKI" urządza w niedzielę 26. 10. wycieczki na Kozubową i na Tuł. Przy tej okazji będą złożone kwiaty pod pomnikami na Kikuli i w Małej Czantorii. Zbiórka uczestników o godz. 10.00 na dworcu kolejowym w Boconowicach i koło przejścia granicznego w Górnej Lesznej.

LESZNA DOLNA - Zarząd MK PZKO zaprasza serdecznie wszystkich zainteresowanych na „Zabijaczkę", która odbędzie się w Domu PZKO w dniu 8 listopada br. o godz. 16.00. Miejscówki w cenie 120 koron są do nabycia u rejonowych do dnia 27 października, ewent. można je zakupić 27. 10. w Domu PZKO w godz. 16-18.

OLBRACHCICE - MK PZKO zaprasza w poniedziałek 27. 10. o godz. 17.00 do Domu PZKO na zebranie członkowskie pt. „Święto ziemniaka". Smaczne placki i inne dania z ziemniaków przygotują panie z Klubu Kobiet.

▲ Klub Seniora zaprasza na spotkanie w czwartek 30. 10. o godz. 17.00 do Domu PZKO.

HAWIERZÓW-MIASTO - Klub Emerytów zaprasza na spotkanie klubowe w czwartek 30. 10. o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. Matuška 2. W programie prelekcja p. Szczepankowej nt. wyrobów z aloesu.

HAWIERZÓW-BŁĘDOWICE - Klub Seniora zaprasza w środę 29. 10. o godz. 16.00 do Domu PZKO. W programie 2. część przeżyć kombatanckich inż. Leona Hermana.

▲ Klub Kobiet zaprasza na spotkanie w środę 29. 10. o godz. 16.00 do Domu PZKO. W programie: pokaz garnków.

CIERLICKO-KOŚCIELEC - MK PZKO informuje, że miejscówki na „Andrzejki", które odbędą się 29. 11. można nabywać każdą środę w Domu Polskim im. Żwirki i Wigury w godz. 17-19 lub zamówić telefonicznie pod nr. Józef Przywara 0659/24714 (po godz. 20.00) lub w Domu Polskim im. Żwirki i Wigury nr. tel. 0659/ 732390.

DO UCZESTNIKÓW WYCIECZKI KNE do Krakowa. Ze względu na bogaty program wycieczki autobus z Cz. Cieszyna odjedzie 28. 10. **o pierwotnie ustalonej godzinie, czyli o 6.00.**

GŁOS LUDU ◆ Gazeta Polaków w Republice Czeskiej ◆ W wydawnictwie „Olza", ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyn, wydaje Rada Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC ◆ Redaguje kolegium ◆ Redaktor naczelny: Władysław Biłko; zastępcy red. naczelnego: Henryka Bittmar, Bogusław Krzyżanek ◆ Adres redakcji: 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Nováňská 3, telefony: centrala 6607/111, sekretariat 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252 ◆ Ogłoszenia przyjmowane są codziennie od 8.30 do 15.00 w redakcji „Głosu Ludu" w Ostrawie (w pozostałych godzinach pod nr. tel. 6607/252 czynna jest sekretarka automatyczna), w poniedziałki, środy i piątki w godz. od 8.00 do 12.00, wtorki i czwartki od 12.00 do 16.30 w biurze „Contact" przy ul. Hlavní 3 w Cz. Cieszynie; w Oddziale Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Frysztacie (na rynku) w godzinach otwarcia; w dni powszednie w godz. od 8.00 do 16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Cz. Cieszyn ◆ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ◆ Kolportuje SmNS, a.s., Ostrawa ◆ Skład komputerowy „Głos Ludu" Ostrawa ◆ Druk TIP - drukarnia periodyków Ostrawa, s. a. ◆ Rękopisów i zdjęć nie zamówionych redakcja nie zwraca, zastrzega sobie również prawo dokonywania skrótów, adiustacji, przeredagowywania tekstów i zmiany tytułów materiałów nie zamówionych. Nr indeksu 42501

● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ●

Hawierzowianie »na łyso«

W 12. kolejce I ligi ponieśli hokeiści Hawierzowa 4. porażkę w rozgrywkach - znów na wyjeździe. Tym razem jednak po raz pierwszy w tym sezonie nie strzelili oni swemu przeciwnikowi żadnej bramki. W tabeli utrzymali wprawdzie 5. miejsce, ale strata do czołowego tandemu Liberec-Kralupy wzrosła już do 4 punktów. Teraz czekają ich dwa ważne mecze u siebie.

○ PISEK - HAWIERZÓW 2:0 (0:0, 1:0, 1:0). Gospodarze zagrali niezmiernie bojowo i z entuzjazmem. Pierwsza - rozpoznawcza tercja - była na ogół wyrównana. Obydwu zespołom nadarzały się szanse, lecz bramkarze utrzymali czyste konto. Ze strony HCH największą okazję zaprzepaścił w 7. min. Sedlák; później również Pavlík, Michálek i inni. Od połowy meczu hokeiści z południa Czech zaczęli naciskać; w 34. min. wymanewrowali oni obronę gości i objęli prowadzenie ze strzału Bezpalca. Kilka razy na przeszkodzie stanął bramkarz przyjezdnych. W III tercji trenerzy HCH przetasowali formacje, lecz bez efektu. W 48. min. kolejny błąd obrony hawierzowian wykorzystał Hejl - 2:0 i losy meczu zostały przesądzone. Jego ozdobą byli bramkarze: Horáždovský i Trvaj. 1350 kibiców oklaskiwało 1. zwycięstwo Písku na własnej tafli...

○ Liberec - Ołomuniec 7:1, Kralupy - Hradec 2:1, Trzebicz - Brno 4:1 itd. **LOK:** 1. Liberec, 2. Kralupy - po 18, 3. Trzebicz (4), 4. Znojmo (3) - po 16, 5. Hawierzów - 14, 6. Ołomuniec - 13 pkt. itd. **DZIŚ o 17: Hawierzów - Trzebicz, zaś W ŚRODĘ o 17: Hawierzów - Liberec.** Pierwszy mecz rewanżowej serii spotkań (poprzednio 3:8).

○ II LIGA - dziś o 17: HC F-M - Orłowa i Karwina - Uh. Hradziszcze, zaś we wtorek 28 **bm. o 17:** R. Brno - Karwina i Orłowa - Kolin.

○ EKSTRALIGA HOKEJA - JUTRO Zlin - Trzyniec (poprz. 4:6), **WE WTOREK 28. 10.: Trzyniec - Jihlawa** (awansem z powodu listopadowego turnieju o Puchar Kontynentalny), zaś **W CZWARTEK:** Trzyniec - Kladno (na ekranach TV) - zawsze o godz. 17.

Co słychać w regionie śląskim?

● I LIGA TENISA STOŁOWEGO mężczyzn: Zlin - B. Hawierzów B 10:7 i Hodonin - Hawierzów B 8:10; Hodonin - Bogumin 10:3 i Zlin - Bogumin 10:4. **Po 3 kolejkach** prowadzą bez straty Mokre Lazce - 9 pkt.; 4. B. Hawierzów B - 7, 11. HDB - 3 pkt. **W II LIDZE mężczyzn** Trzyniec przegrał z WB F-M B 3:10 oraz z Frysztakiem i Wsecinem zgodnie 5:10, zajmując przedostatnie miejsce. **INTERCUP: TSC Berlin - B. Hawierzów A.** Spotkanie 2. rundy wstępnej rozegrają górnicy dziś. **(JH)**

● PIŁKARZE RĘCZNI HCB Karwina B pokonali w 6. kolejce Kostelec 25:18, awansując w tabeli I ligi z 8. na 5. miejsce (-2 punkty do prowadzącego Brna). **II LIGA pań: Kovona - Hradec Kr. 13:13** (najwięcej bramek - P. Kunčická - 8); karwinianki wyszły z 6. na 5. miejsce (-6 pkt. do Pardubic). **DYWIZJA MĘŻCZ.:** Trzyniec - Pasków 23:19 (Mrakwia 9); hutnicy są przed ostatnim spotkaniem jesiennym w Witkowicach nadal bez porażki na czele tabeli.

● 23-LETNI VIKTOR UJČIK, jeden z najlepszych strzelców ekstraligi hokejowej, napastnik reprezentacji RC, został za „ciężkie pieniądze" (ok. 5 mln koron) wykupiony ze Sparty Praga do HC Huta Trzyniec na obecny i dalsze 2 sezony... Ponadto w zamian odeszli z Trzyńca do Pragi napastnicy M. Kacíř i V. Machulda.

● EWA KURFÜRST (SKI Karwina) przygotowywała się do sezonu alpejskiego na lodowcu w Austrii. Dziś reprezentować ona będzie RC w pierwszych zawodach Pucharu Świata w slalomie gigancie w Tignes (Francja).

OD BRAMKI DO BRAMKI

◆ W I LIDZE halowej piłki nożnej przegrał Sn Hawierzów niespodziewanie u siebie z Prachaticami 3:4 i Cz. Budziejowicami 2:4, spadając w tabeli po 9. kolejkach z 5. na 7. miejsce (15 pkt.). Prowadzą Mikeska Ostrawa i Žižków (po 21 pkt.).

◆ MŚLF KOBIET: ČSAD Hawierzów - DFC Hawierzów 0:2, Darkowiczki - Rożnów 1:2 itd. **Kolejność po jesiennej rundzie (9 spotkań):** 1. Rożnów 16 pkt. (jedyny zespół bez porażki), 2. Sztramberk 13, 3. DFC Hawierzów 12 pkt. (4 zwyc. i 2 por. - 11:10), 4. Krnów 10, 5. Darkowiczki 7, 6. ČSAD 3 pkt. (1 zwyc. i 5 por. - 2:15), 7. Hranice - bez punktu.

◆ ROZGRYWKI POWIATU F-M: Lis[illegible]ka - Milików 2:1(!), Bukowiec - Domasłowice 1:5(!), Chlebowice - Palkowice 1:3, Śmiłowice [illegible] - Toszonowice 2:3 i Pržno - B. Mosty 4:1. (ml)

1. S. Domasłowice D. (2)	9	21	2[illegible]
2. KS Milików (1)	9	19	2[illegible]
3. Sokół Palkowice	9	19	[illegible]
4. KS Toszonowice	10	19	[illegible]
6. Beskid Bukowiec (5)	9	15	[illegible]
10. Beskid Mosty k. J.	9	7	1[illegible]

◆ W FINAŁOWYCH MECZACH pucharowych w powiecie F-M Sokół Metylowice wygrał z Sokołem w Dobrej 1:0 i 7:1 [illegible]. Goście przyjechali tylko w dziewiątkę i [illegible] cze sędzia wykluczył im jednego gracza. **Jabłonków - KS Bruszperk 1:2.** Pucha[illegible] karzy. Rewanż - 1. 11. w Bruszperku.

◆ NA JEDEN MECZ bezwarunkowo zawieszony został za 4 żółte kartki II-ligowy piłkarz FC Karwina - Pavel Kubeł.

◆ FC KARWINA - B. OSTRAWA. Spotkanie 3. rundy Pucharu CMZF rozegrane zostanie w środę 29 bm. już o godz. 14.30 na Ko[illegible]nie.

▲ **NAGRODY 43. SPORTKI: II** - 26 348 Kč (18), IV - 824 Kč (1151), V - 82 Kč (24 719). **II LOSOWANIE:** III - 22 584 Kč (2[illegible]), IV - 715 Kč (1325), V - 71 Kč (2[illegible]327). **SZANSA:** II - 100 000 Kč (1), III - 10 000 Kč (9), IV - 1000 Kč (94), V - 100 Kč (843).

NASZA OFERTA

○ PIŁKA RĘCZNA: HCB Karwina - Lowosice. Spotkanie 7. kolejki I ligi - już dziś o godz. 15.30.

○ SIATKÓWKA: St. Miasto - Stonawa. I liga mężczyzn - dziś o godz. 17 w przem. szkole elektrotechnicznej w Hawierzowie. (n)

○ PODNOSZENIE CIĘŻARÓW. 2. runda I ligi młodzieżowej - dziś o 10.30 w Hawierzowie.

○ PROGRAMY PIŁKARZY I HOKEISTÓW podajemy w innym miejscu. I-ligowi zapaśnicy Trzyńca walczą dziś o 5-8. miejsce w Hodoninie; **bilardziści Hawierzowa** - o godz. 10 w Witkowicach; **alpiniści Trzyńca i Hawierzowa** - dziś i jutro o punkty do PŚ na sztucznej ścianie w Pradze itd.

○ BIEG PO ZDROWIE w Parku B. Němcowej w Karwinie-Frysztacie odbędzie się **we wtorek 28 bm.** między godz. 9.30 a 12.00 w rejonie letniego kina.

○ ŚLIZGAWKA: KARWINA: sobota godz. 14.00-15.40; **niedziela** 15.20-17.00. **HAWIERZÓW: niedziela** 16.15-17.55. **TRZYNIEC: niedziela** 17.00-18.30. **ORŁOWA: poniedziałek** 10.30-12.00 i 17.15-18.45; **wtorek** 9.00-11.30 i 12.30-14.00; **środa** 8.30-10.00 i 10.30-12.00; **czwartek** 8.30-13.00. (f)

SPORT POLSKI

□ BEZ MEDALU wrócili (przedwcześnie) polscy bokserzy z MŚ amatorów w Budapeszcie. Ostatnia trójka przegrała w ćwierćfinałach: R. Gortat (71 kg) - z Diaconu (Rumunia) 9:15, T. Borowski (81) - z Lebziakiem (Rosja) 0:8 i W. Bartnik (91 kg) - z Tomsenem (Dania) 3:3.

□ M. GRZYBOWSKA - M. De Swardt (RPA) 6:2, 2:6, 6:3 w 2. rundzie turnieju tenisowego w Quebec.

□ POGOŃ Szczecin - LEGIA W-wa 1:1. Zaległy mecz I ligi piłkarskiej. **Po 11. kolejce:** Widzew i ŁKS po 23, Legia 20, Odra 18 pkt. itd. **(Opr. ef)**

Dwunasta kolejka piłkarska

II LIGA - dziś o godz. 14.30: Przerów - Karwina, St. Miasto - Trzyniec itd. **DYWIZJA - dziś o 10.15:** Bogumin - Kromierzyż; **godz.14.30:** Holice - Karwina B. **Jutro o 10.15:** WB F-M B - Olbrachcice; **godz. 14.30:** Chropynie - Bystrzyca.

MISTRZOSTWA ŚZF - dziś o 14.00: Skrzeczoń - Jäkl Karwina i Dziećmorowice - Swinów. **Jutro o 14:** Szczepankowice - Orłowa itd. **IA KLASA - dziś o 14:** ČSAD Hawierzów - Sławków i Pietwałd - Lhota. **Jutro o 14:** Oldrzyszów - L. Piotrowice, Frensztat - Wędrynia i Pietwałd na M. - Cz. Cieszyn. **IB KLASA - dziś o 14:** Dąbrowa - Lutynia Dolna, Cierlicko - Bogumin B, Stonawa - Piosek i Wojkowice - Żuków. **Jutro o 10.45:** Niebory - Sn Hawierzów; **godz. 14:** Jabłonków - Datynie i Wierzniowice - Oldrzychowice.

MISTRZOSTWA POWIATU F-M - dziś o 14.30: Starzycz - Raszkowice, Repiszcze - Dobracice, Kuńczyce - Gnojnik i Wa[illegible]wowice - Noszowice. **Jutro o 10:** Śmiłowice - Szonów; **godz. 14.30:** Gródek - Nydek i Mosty - Czeladna. **ROZGR. POWIATU F-M - dziś o 14.30:** Luczina - Lhota, Toszonowice - Rzepiszcze B i Palkowice - Śmiłowice B. **Jutro o 14.30:** B. Mosty - Milików, Domasłowice - Chlebowice i Pržno - Bukowiec.

MISTRZOSTWA POW. KARWIŃSKIEGO (ostatnia kolejka) - **dziś o godz. [illegible]:** Sj Rychwald - Sucha G., SKF Hawierzów - Zabłocie, V. Bogumin - Sl. Orłowa B, [illegible] Rychwald - Darków i Sibica - L. Piotrowice (w Ropicy). **Pauzuje Sn Orłowa.** (ml)

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 25 PAŹDZIERNIKA

■ TC 1:
5.00 Magazyn rolniczy
5.20 Klub Seniora
5.50 O zdrowiu
6.05 Poradnik obywatelski
6.25 Auto-moto rewia
7.00 „21"
7.30 Sezamie, otwórz się!
8.00 Poranek
8.05 Niechaj świat zawojują mali
8.15 Wiadomostki ze świata
8.25 Ukryta kamera
8.30 Hip, hap, hop (dla dzieci)
9.05 Pomagajmy sobie
9.15 Wizytówka
9.40 Labirynt
10.00 Wiadomości
10.05 Rekordy i ciekawostki
10.15 Meduza (tyg. muzyczny)
10.45 „Droga do Avonlea V" (s.)
11.35 Animals
11.50 Nowe książki
12.00 Wiadomości
12.05 Proszę wejść
12.30 O zdrowiu (magazyn)
12.45 Poradnik obywatelski
13.05 Auto-moto rewia
13.35 Następnym razem u was...
14.15 Magazyn rolniczy
14.35 „Silvanowie" (s.)
15.05 „Urodziny" (film dok.)
15.30 TC w przyszłym tygodniu
15.35 „Odyseja Cousteau" (dok.)
16.25 „Taka piękna mała plaża" (film franc.)
17.55 Prognoza pogody
18.00 Wiadomości
18.05 Nad listami telewidzów
18.15 Humor Josefa Vinklářa
18.55 Wieczorem na ekranie
19.00 Wieczorynka
19.07 Szczęśliwych dziesięć
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.45 Bramki, punkty, sekundy
20.00 Z politykami nie tańczę (pr. rozryw.)
21.05 Wiadomości
21.15 Film na życzenie: „Szeregowa Benjamin" (kom. USA), „Niebezpieczna kobieta" (thriller franc.), „Salamandra" (film włosko-amer.)
22.55 „Pójść za głosem serca" (film kanad.)
0.20 Wiadomości
0.25 „Teraz nie patrz" (thriller bryt.)
2.10 Orkiestra Rona Russela (koncert)
2.55 „Star Trek: Nowa generacja" (s.)
3.45 „Star Trek: Nowa generacja" (s.)
4.30 OK pop.

■ TC 2:
7.00 Euronews
7.30 Report
8.00 TV Edukacyjna
9.55 „Upadek na schodach" (dok.)
10.45 Mondi '97 - jesień, zima
11.10 Kurs odczytywania z ust
11.35 Ego
11.55 „Jak się żyje w ciszy" (dok.)
12.10 Wzdłuż i wszerz...
12.40 „Tajemnica podziemnego królestwa" (film dok.)
12.55 OK pop
13.15 „Pianista, atleta, wesoły ślepiec" (dok.)
13.35 „Podarunek z przeszłości" (film USA)
15.05 „Ostatnie tango" (s.)
15.30 Bolkowiny II (pr. rozryw.)
16.15 Maradona (portret)
17.20 Studio reporterów
17.45 „Montenegro" (dok.)
18.40 „Dziesięć wieków architektury" (s. dok.)
18.55 To najlepsze z klasyki
19.15 Obywatel demokrata Ferdinand Peroutka (portret)
19.45 Lapidarium
20.00 Śoliści di Praga (koncert)
21.00 „Stuletnia podzielona przez dwa" (dok.)
22.00 A. Dvořák „Stabat" (balet)
22.35 „Wielkie rozdziały sztuki włoskiej" (s. dok.)
23.05 Prologi
0.05 Muzyka Praga w Lucernie (koncert)
1.05 Koncert nocny (L. van Beethoven)
1.45 R. Strauss: Don Juan
2.05 Wiadomości TVS.

■ NOVA:
7.30 „Spiderman" (s. anim.), 8.00 Cudowny świat Walta Disneya, 8.55 „Skradziona granica" (film czeski), 10.20 „Strażnik morza" (s.), 11.10 „Słoneczny patrol IV" (s.), 12.00 Drwońcie do dyrektora, 12.30 „Rytmy życia" (dok.), 13.25 Power Play, 14.15 Twierdza Boyard, 15.05 Dni smoka: Bruce Lee „Klątwa smoka" (film), 16.40 „Renegat" (s.), 17.30 Randka w ciemno, 18.30 „Słoneczny patrol VII" (s.), 19.20 Prognoza pogody, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 „Krwawy przypływ" (film USA), 22.05 Właśnie dziś, 22.10 „Noc z nieprzyjacielem" (thriller USA), 0.05 „Grzeszne pragnienia" (s. erot.), 1.40 Gilette World Sport Special.

■ PRIMA:
8.00 „Przygody małego byczka" (s.), 8.25 „Daktari" (s.), 9.15 Prima S.O.S., 10.40 Pomoc z północy (reportaż), 10.55 „Sprawy ojca Dowlinga" (s.), 11.45 „Siła rodu" (s.), 12.35 „Niepokonany" (film USA), 14.35 Magazyn motoryzacyjny, 14.55 „Virunga - Rzeki ognia i lodu" (dok.), 15.45 „Przerośnięci" (film anim.), 15.50 „Pluto w zoo" (film anim.), 16.00 „Herbie i skarb Inków" (komedia USA), 17.35 „Sprawy brata Cadfaela" (s.), 18.55 Prognoza pogody, 19.00 DTV, 19.15 Świat '97, 19.30 Królowie groteski, 20.00 „Efekty specjalne" (s.), 20.45 Nikt nie jest doskonały (pr. rozryw.), 21.35 Żyto (show), 21.55 Wiadomości, 22.00 „Poltergeist" (s.), 22.45 Prawdziwie naga prawda (erot. ukryta kamera), 23.40 „W trakcie służby" (s.).

NIEDZIELA 26 PAŹDZIERNIKA

■ TC 1:
5.00 Poszukiwanie zagubionego czasu
5.20 Humor Josefa Vinklářa
6.05 Salon morawsko-śląski
6.35 Salon czeski
7.05 Nowe książki
7.20 „Królik Bugs i przyjaciele" (s.)
7.40 Śpiewnik domowy
7.45 „Jühele" niedziela (dla dzieci)
10.00 Wiadomości
10.05 Obiektyw
10.35 Ukryta kamera
10.40 „Taka normalna rodzinka" (s.)
11.15 „Wróżka" Viktora Polesnego (dok.)
11.25 Odpowiedzi na listy telewidzów
11.35 Kalendarium
11.45 Czechosłowacki tygodnik filmowy
12.00 Debata
13.00 Wszystko o dziale i ogrodzie
13.35 „Wędrówka po Wyspach Szczęścia" (bajka)
14.45 Magazyn chrześcijański
15.20 Kronika czeska
15.40 „Kobiety na spalonym" (kom. czeska)
17.05 Piramida (teleturniej)
17.35 Poszukiwanie zagubionego czasu
17.55 Słowo świąteczne
18.00 Wiadomości
18.05 Prognoza pogody
18.10 Antena
18.35 „Alf IV" (s.)
19.00 Wieczorynka
19.07 Szczęśliwych dziesięć
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.40 Bramki, punkty, sekundy
19.55 Sportka
20.00 Walizka (teleturniej)
20.45 Wydarzyło się... (publicyst.)
21.00 „Zjawiska towarzyszące" (s.)
21.45 „Jak się żyje ambasadorom" (dok.)
22.00 Wiadomości
22.10 Niedziela sportowa
22.45 Hokejowy weekend
23.00 Aktualności z kraju i ze świata
23.10 „Johnny Bago" (s., 1/8)
23.55 Wiadomości
24.00 Trochę szafranu z archiwum TV
1.15 „Wyzwanie" (film USA)
3.10 „Miasteczko w Teksasie" (film USA).

■ TC 2:
7.00 Euronews
8.05 „Magicznym krajem" (dok.)
9.00 Poranek niedzielny
9.55 Lapidarium
10.10 To najlepsze z klasyki
10.30 Z oczu do oczu
11.00 Pada śnieg (publicyst.)
12.00 Kim jest... (Miroslav Skála)
12.25 Klub Muzyczny
13.05 Talk show Milana Markovića
14.05 „Wspólna rodzina" (dok.)
14.30 „Konkury Pelopa" (teatr)
16.30 George Shearing (portret)
17.20 Droga urzeczywistnienia
17.40 „Ostatni kabrioler" (s.)
19.15 „Katts i Rinnie" (s.)
19.40 TC w przyszłym tygodniu
19.45 Nowe książki
19.55 Wieczorem na ekranie
20.00 Artefakty
21.00 „21"
21.30 „Dziesięć wieków architektury" (dok.)
21.45 „Skarby świata" (dok.)
22.00 „Wierzymy w Boga" (kom. USA)
23.30 Jazz w filharmonii (3/3)
0.30 Debata
1.30 „21".

■ NOVA:
7.30 „Star Trek" (s.), 8.00 Cudowny świat Walta Disneya, 8.45 „Pepek marynarz" (s. anim.), 9.05 „Przygody Czarnego Księcia III" (s., 1/26), 9.35 „Smerfy" (s. anim.), 10.05 As (lista przebojów), 11.10 „Superman III" (s.), 12.00 „Stefania II" (s.), 13.00 7 czyli Siedem dni, 14.00 „A co miłość?" (kom. USA), 15.55 O prawdziwego psa (Nováka) 1997, 16.05 „Scinfeld" (s.), 16.35 „Kierunek południe" (s.), 17.30 „Melrose Place IV" (s.), 18.30 „Beverly Hills 90210" (s.), 19.20 Prognoza pogody, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 „Życie na odwrót" (film USA), 21.55 Właśnie dziś, 22.00 Magazyn piłkarski, 22.20 „Halifax, psychiatra sądowy" (s., 1/9), 0.05 Dni smoka: Bruce Lee „Do widzenia, Bruce Lee!" (film Hong-Kong), 1.30 Gillette World Sport Special.

■ PRIMA:
8.00 „Przygody małego byczka" (s.), 8.25 „Tajemnicza wyspa" (s., 5+6), 9.15 „Strażnik Kaczor - patrol radiowy" (film anim.), 9.20 „Szczenięca miłość" (film anim.), 9.30 „Herbie i starsza pani" (kom. USA), 10.55 „Supergwiazdy w akcji" (s. dok.), 11.40 „Planeta życia" (s. dok.), 12.30 „Syn prezydenta" (film USA), 14.00 Koktajl sportowy, 14.30 Świat '97, 14.45 „Jacksonowie: Amerykańskie marzenie" (s., 1/3), 15.35 „Królestwo dziczy" (s. dok.), 15.55 „Melodramat z Manhattanu" (film USA), 17.30 „Siódme niebo" (s.), 18.15 10 x odpowiedz (teleturniej), 18.55 Prognoza pogody, 19.00 DTV, 19.15 Propozycje Primy, 19.30 Królowie groteski, 20.00 „Anioł uwodzi diabła" (kom. czeska), 21.40 Wiadomości, 21.45 „Wichry wojny" (s.), 23.30 Żyto (tow. show), 23.50 „Śmiertelne oszustwo" (film USA).

PONIEDZIAŁEK 27 PAŹDZIERNIKA

■ TC 1:
5.00 Poranek niedzielny
6.00 Studio 6
8.30 „21"
9.00 Wiadomości
9.05 Sezamie, otwórz się
9.35 „Królik Bugs i przyjaciele" (s. anim.)
9.55 Śpiewnik domowy
10.00 „Pułapka na kaczkę" (film czeski)
11.25 Antena
12.00 Wiadomości
12.05 Poszukiwanie zagubionego czasu
12.25 Humor Josefa Vinklářa
13.05 Kalendarium
13.15 Obiektyw
13.45 Nad listami telewidzów
13.55 Kurs odczytywania z ust
14.20 O zdrowiu (mag.)
14.35 Magazyn rolniczy
15.00 Proszę wejść (mag.)
15.25 Piramida (teleturniej)
16.00 Wiadomości
16.05 Studio Oaza
16.55 Klocki (dla dzieci)
17.05 Pisklęta (dla dzieci)
17.55 Prognoza pogody
18.00 Report
18.10 „Zagrożona przyroda" (s. dok.)
18.40 Trzymaj się! (pr. ekol.)
19.00 Wieczorynka
19.07 Szczęśliwych dziesięć
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 „Życie na zamku" (s.)
21.00 „Okna wszechświata na oścież" (s. dok.)
21.30 Do oporu (publicystyka)
22.05 Wiadomości
22.15 Z „Teatrzyku pod wieżą" (pr. rozryw.)
23.25 Trzymaj się! (pr. ekologiczny)
23.45 Auto-moto rewia
0.15 Wiadomości
0.20 „Ludzie wokół partytury" (s. dok.)
1.10 „Nocna linia telefoniczna II" (s.).
2.15 Echa sportowe
3.20 Antena
3.50 Uniwersytet TV
4.35 Teleskop
4.45 „Europa w walce z rakiem" (dok.).

■ TC 2:
7.45 Wiadomości TVS
8.00 Euronews
9.00 TV Edukacyjna
9.20 Z wizytą w zoo
9.30 Studio 6
12.00 „Nikt nie żyje wiecznie" (film USA)
13.45 „Powstanie Europy" (s. dok., 1/7)
14.40 „Świat przyrody na terenach sportowych" (dok.)
15.30 Auto-moto rewia
16.00 Europa dziś
16.30 „Skarby świata" (s. dok.)
16.45 Uniwersytet TV
17.30 Teleskop
17.40 „Europa w walce z rakiem" (dok.)
17.45 Echa sportowe
18.45 Świat bez granic
19.05 Premiery teatralne etc.
19.15 Antena
19.40 Nad listami telewidzów
19.55 Wieczorem na ekranie
20.00 „Walka o obywatela Kanea" (dok., 2/2)
20.50 Portrety słynnych sportowców
21.00 „21"
21.30 „Księgi Prospera" (film bryt.)
23.30 „Kronika Hollywood" (s. dok.)
23.55 To najlepsze z klasyki
0.15 Prologi
1.15 „21".

■ NOVA:
6.00 Śniadanie z Novą, 8.30 „Skrzydła I" (s.), 9.00 „Grace w opałach" (s.), 9.25 Karuzela (teleturniej), 9.50 Zaryzykuj! (teleturniej), 10.20 „We własnym interesie" (film USA), 11.55 Randka w ciemno, 12.45 „Dynastia" (s.), 13.35 „Tak płynie czas" (s.), 14.20 „Kaprysy miłości" (s.), 14.45 „MacGyver" (s.), 15.40 „Beverly Hills 90210" (s.), 16.40 „A" (talk show), 17.22 Właśnie teraz, 17.30 Magazyn piłkarski, 18.20 Zaryzykuj! (teleturniej), 18.45 Karuzela (teleturniej), 19.20 Prognoza pogody, 19.25 Gumowiny, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 „Doktor z alpejskiej wioski II" (s.), 20.50 „Picket Fences" (s.), 21.45 Właśnie dziś, 21.50 Obywatelskie judo, 22.15 „Pogotowie III" (s.), 23.10 Gilotyna, 23.40 „Żonaty z zobowiązaniami" (s.), 0.10 „Klient" (s.), 0.55 „A" (talk show), 1.35 „Seksy Zap" (s.), 2.00 „Robocop" (s.).

■ PRIMA:
6.55 „Dzięci Noego" (film anim.), 7.05 „Przygody psa Dommela" (s. anim.), 7.30 Koktajl sportowy, 8.10 „Milagros" (s.), 9.05 Propozycje Primy, 9.20 Akta '97, 9.35 Program dla pań, 10.55 10 x odpowiedz (teleturniej), 11.40 „Inspektor Regan" (s.), 12.35 „Wybawcy" (film bryt.), 14.05 „Virunga - Rzeki ognia i lodu" (dok.), 15.00 „Jacksonowie: Amerykańskie marzenie" (s.), 16.40 „Star Trek: Głęboki wszechświat dziewięć II" (s.), 17.30 Dobry wieczór, 18.00 Party, 18.30 Akta '97, 18.50 Minuty regionu, 18.55 Prognoza pogody, 19.00 DTV, 19.15 „Tom i Jerry" (film anim.), 19.30 „Nieograniczone możliwości" (s.), 20.00 „Detektyw Nash Bridges" (s.), 20.50 Rozkręćmy to! (gra-zabawa), 21.40 Wiadomości, 21.45 „Szybki i martwy" (western USA), 23.10 „Navarro" (s.), 0.40 Party.

WTOREK 28 PAŹDZIERNIKA

■ TC 1:
5.00 Studio reporterów
5.25 Z oczu do oczu
6.00 „21"
6.30 Klub seniora
7.00 Pisklęta (dla dzieci)
7.50 „Juhele" niedziela
10.00 Wiadomości
10.05 Uroczyste zgromadzenie z okazji święta państwowego
10.35 „Nie bój się" (bajka)
11.55 Śpiewnik domowy
12.00 Wiadomości
12.05 Defilé '97
12.55 Nie zastanawiaj się i kręć!
13.15 O sławnych muzykach
13.40 „Błazen króla" (teatr TV)
14.40 Czy chcecie mnie poznać? (pr. rozryw.)
15.45 „Hej rup!" (kom. czeska)
17.25 Tobolek (gra-zabawa)
17.55 Prognoza pogody
18.00 Wiadomości
18.05 „Zofin, wyspa wspomnień i marzeń: Jesień" (dok.)
19.00 Wieczorynka
19.07 Szczęśliwych dziesięć
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 Święto państwowe RC
20.35 „Święto przebiśniegu" (film czeski)
22.00 Wiadomości
22.10 „Golet w dolinie" (film czeski)
23.40 „Stulecie wojen" (s. dok.)
0.35 Wiadomości
0.40 „Dempsey i Makepeace" (s.)
1.25 Kronika czeska
1.45 „Bob Roberts" (film USA)
3.40 Jazz Klub
4.25 Europa dzisiaj.

■ TC 2:
7.35 Wiadomości TVS
8.00 Euronews
9.00 Report
9.30 „Kobiety na spalonym" (kom. czeska)
10.50 Z „Teatrzyku pod wieżą" (pr. rozryw.)
11.55 „Droga do Avonlea V" (s.)
12.45 Wiadomostki ze świata
12.55 PŚ w cyklocrossie
14.15 Nagroda prezydenta republiki (wyścigi konne)
15.15 „Pojednanie Tantala" (teatr)
17.45 „Do czytanki" (dok.)
18.40 Słynne dodatki fortepianowe (pr. muz.)
19.25 Salon morawsko-śląski
19.55 Wieczorem na ekranie
20.00 B. Smetana „Dalibor" (opera)
22.30 „Zamach" (dok.)
23.10 Klub Muzyczny
23.50 „Trybunał w zatoce Fortitude" (film kanad.).

■ NOVA:
7.30 „Pico i Kolumb" (film anim.), 8.55 „Piękna i bestia" (film USA), 9.55 „To był czeski muzykant" (film czeski), 11.40 „Kelly Family" (dok.), 12.40 „Bunt barbarzyńców" (film włoski), 14.15 „Powrót Czarnej Błyskawicy" (film USA), 16.05 „Miłość od drugiego wejrzenia" (kom. czeska), 17.40 Spice Girls (koncert), 18.20 Zaryzykuj! (teleturniej), 18.45 Karuzela (teleturniej), 19.20 Prognoza pogody, 19.25 Gumowiny, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 „Savannah" (s.), 20.50 „Akta X III" (s.), 21.45 Właśnie dziś, 21.50 Na własne oczy (publicyst.), 22.35 „Pogotowie III" (s.), 23.30 „Żonaty z zobowiązaniami" (s.), 23.55 „Klient" (s.), 0.40 „Seksy Zap" (s.), 1.10 „Robocop" (s.).

■ PRIMA:
6.55 „Dzieci Noego" (s. anim.), 7.05 „Przygody psa Dommela" (s. anim.), 7.30 Dobry wieczór, 8.00 Akta '97, 8.15 „Wieczorek Pluta" (film anim.), 8.20 „Jak gra się w golfa" (film anim.), 8.25 „Kudłaty doradca" (kom. USA), 10.00 Magazyn dla pań, 11.10 „Kapryśne lato" (film czeski), 12.25 O zakład! (gra-zabawa), 13.10 „Jak szewcy rozpoczęli wojnę dla czerwonej spódnicy" (bajka anim.), 14.20 „Jacksonowie: Amerykańskie marzenie" (s.), 15.55 „Na polu za stodołą jest smok" (bajka), 17.30 Dobry wieczór, 18.00 Party, 18.30 Akta '97, 18.50 Minuty regionu, 18.55 Prognoza pogody, 19.00 DTV, 19.15 „Tom i Jerry" (s. anim.), 19.30 „Nieograniczone możliwości" (s. dok.), 20.00 Caruso show, 21.00 „Komisarz Rex" (s.), 21.55 Wiadomości, 22.00 „Lazarz" (s.), 22.45 „Doktor Teyran" (film franc., 2/3), 0.05 Party.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

ŚRODA 29 PAŹDZIERNIKA

■ TC 1:
5.00 Kalendarium
5.10 Do oporu
5.45 Na listami telewidzów
6.00 Studio 6
8.30 Obiektyw
9.00 Wiadomości
9.05 Wizytówka
9.30 Niechaj świat zawojują mali
9.40 Było, nie było (teleturniej)
10.05 „Życie na zamku" (s.)
11.10 Do oporu (publicystyka)
11.45 „Jak się żyje ambasadorom" (dok.)
12.00 Wiadomości
12.05 Salon morawsko-śląski
12.35 „Skarby świata" (s. dok.)
12.50 Świat bez granic
13.10 Studio reporterów
13.35 Kronika czeska
13.55 „Zagrożona przyroda" (s. dok.)
14.25 Animals
14.40 Wszystko o dziale i ogrodzie
15.15 „Klauni" (dok.)
15.35 „Ostatnie tango" (s.)
16.00 Wiadomości
16.05 „Zagrożone wakacje" (s.)
16.40 Studio Oaza
17.30 Było, nie było (teleturniej)
17.55 Prognoza pogody
18.00 Report
18.10 „Żołnierzyk i smocza księżniczka" (bajka)
19.00 Wieczorynka
19.07 Szczęśliwych dziesięć
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.45 Bramki, punkty, sekundy
19.55 Losowanie Sportki
20.00 Czarne owce (publicystyka)
20.20 „Wróżka" (film czeski)
21.35 Arena
22.20 Wiadomości
22.35 „Przyjaciele" (s.)
23.00 Country przeboje
23.30 Wiadomości
23.35 „Uciekniemy na południe" (kom. USA)
1.20 Verve: 50. rocznica (koncert jazzowy)
2.25 Arena
3.15 „60"
4.20 Świat bez granic.

■ TC 2:
7.35 Wiadomości TVS
8.00 Euronews
9.00 Balet
9.30 Studio 6
12.00 Proszę wejść (mag.)
12.25 Poradnik obywatelski
12.45 „Odyseja Cousteau" (s. dok.)
13.35 Magazyn chrześcijański
14.15 Uniwersytet TV
15.00 Kim jest... Miroslav Skála
15.25 Poranek niedzielny
16.20 „Wielkie rozdziały sztuki włoskiej" (s. dok.)
17.00 „Dziesięć wieków architektury" (s. dok.)
18.10 Salon czeski
18.40 Powiązania
19.15 Następnym razem u was...
19.55 Wieczorem na ekranie
20.00 „60"
21.00 „21"
21.30 Kombajn
22.00 Kinobox '97
22.25 Wzdłuż i wszerz...
22.55 „Walka o obywatela Kanea" (dok.)
23.45 Arte fakty
0.45 „21".

■ NOVA:
6.00 Śniadanie z Novą, 8.30 „Skrzydła I" (s.), 9.00 „Grace w opałach" (s.), 9.25 Karuzela (teleturniej), 9.50 Zaryzykuj! (teleturniej), 10.20 „Savannah" (s.), 11.10 „Akta X III" (s.), 11.55 Na własne oczy (publicyst.), 12.40 „Dynastia" (s.), 13.30 „Tak płynie czas" (s.), 14.15 „Kaprysy miłości" (s.), 14.45 „MacGyver" (s.), 15.40 „Beverly Hills 90210" (s.), 16.40 „A" (talk show), 17.22 Właśnie teraz, 17.30 „Xena II" (s., 1/22), 18.20 Zaryzykuj! (teleturniej), 18.45 Karuzela (teleturniej), 19.20 Prognoza pogody, 19.25 Gumowiny, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 „Ślepa wiara" (film USA, 1/2), 21.45 Właśnie dziś, 21.50 „Absolutnie obcy" (film USA), 23.30 „Żonaty z zobowiązaniami" (s.), 23.55 „A" (talk show), 0.35 „Seksy Zap" (s.), 1.05 „Robocop" (s.).

■ PRIMA:
6.55 „Dzieci Noego" (s. anim.), 7.05 „Przygody psa Dommela" (s. anim.), 7.30 Dobry wieczór, 8.10 „Milagros" (s.), 9.05 Żyto (towarzyski show), 9.25 Akta '97, 9.40 Program dla pań, 11.00 Rozkręćmy to (gra-zabawa), 11.55 „Inspektor Regan" (s.), 12.50 „Kapitani i królowie" (s.), 14.25 „Królestwo dziczy" (s.), 14.50 „Beethoven" (s. anim.), 15.15 S.O.S., 16.40 „Syreny" (s.), 17.30 Dobry wieczór, 18.00 Party, 18.30 Akta '97, 18.50 Minuty regionu, 18.55 Prognoza pogody, 19.00 DTV, 19.15 „Tom i Jerry" (s. anim.), 19.30 „Nieograniczone możliwości" (s. dok.), 20.00 Caruso show, 21.00 „Komisarz Rex" (s.), 21.55 Wiadomości, 22.00 „Lazarz" (s.), 22.45 „Doktor Teyran" (film franc., 2/3), 0.05 Party.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 25 PAŹDZIERNIKA

■ PROGRAM 1:

7.00 Eko echo
7.15 Z Polski
7.30 Agrolinia
8.00 Wszystko o działce i ogrodzie
8.30 Wiadomości
8.45 Autoportret bez ram (dla dzieci)
9.00 Dzieło - arcydzieło
9.10 Ziarno (dla dzieci i rodziców)
9.35 5-10-15 (dla dzieci i młodzieży)
10.30 „Gwardziści Jej Królewskiej Mości" (rep.)
10.50 Zwierzozbliżenia: Władza
11.15 Z Polski rodem
11.30 Co w kraju piszczy?
11.50 Giełda - przegląd tygodnia
12.00 Wiadomości
12.10 „Królestwo Lo" (film dok.)
12.50 Tele-detektyw: Niezbite alibi
13.05 Polska: Wschód
13.25 Walt Disney przedstawia
14.40 „Lady Pank" w transie (pr. rozryw.)
15.20 Tele-detektyw: Niezbite alibi
15.35 Decyzje (dla młodzieży)
16.00 Nobel dla Polaka
16.30 „Bill Cosby show" (s.)
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia? (teleturniej)
17.50 To jest Telewizja
18.10 „Słoneczny patrol" (s.)
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.00 „Człowiek ze złotym pistoletem" (film USA)
22.10 Kryszak show
22.55 Sportowa sobota
23.25 Tele-detektyw: Niezbite alibi
23.40 „Inwazja porywaczy ciał" (horror USA)
1.10 „Nieśmiertelny" (s.)
2.45 „Klan" (telenowela).

■ PROGRAM 2:

7.00 Optimus sport telegram
7.05 29. Międzynarodowy Festiwal Folkloru Ziem Górskich Zakopane '97
7.30 Tacy sami
8.00 Adam Heymowski - Bibliotekarz Jego Królewskiej Mości
8.30 Programy lokalne
9.30 Powitanie
9.35 20 lat Centrum Zdrowia Dziecka
10.00 Pogotowie ekologiczne Dwójki
10.15 Ojczyzna polszczyzna
10.30 „Przygody Shirley Holmes" (s. anim.)
11.30 20 lat Centrum Zdrowia Dziecka
12.05 „Podróże Oliwera" (s.)
13.00 Muzyczne spotkania ze znakiem zapytania
13.50 Dach nad głową
14.00 „Miasto mniej więcej renesansowe" (dok.)
14.30 „Widziane z bliska" (s. dok.)
15.00 Familiada (teleturniej)
15.30 Barwy życia: Beata Tyszkiewicz
16.10 Muzyczne spotkania ze znakiem zapytania (rozwiązanie zagadki)
16.20 20 lat Centrum Zdrowia Dziecka
17.00 „Żuraw i czapla" (film polski, 1/2)
17.10 „Podróż po ziemi obiecanej" (s., 1/13)
18.00 Panorama
18.10 Programy lokalne
18.35 Magia liter (teleturniej)
19.05 Wydarzenie tygodnia
19.30 Szalone liczby (dla dzieci)
20.00 Jazz Jamboree'97: Manhattan Transfer
21.30 KOC
22.00 Panorama
22.30 Słowo na niedzielę
22.40 „Nowojorscy gliniarze" (s.)
23.30 Magazyn Sztuk Pięknych
24.00 Jazz Jamboree'97: Kenny Garrett Quartet
1.00 Optimus sport telegram.

■ TELE 3:

7.00 „Cudowny świat zwierząt" (s.), **7.15** „Czarnoksiężnik z krainy Oz" (s.), **7.40** „Namiętność" (s.), **8.55** Sławne postacie w anegdocie, **9.15** Sobota z TV Katowice, **11.00** „Around the World" (s. dok.), **11.30** W cztery świata strony (mag.), **12.00** Aktualności, **12.05** Piosenki 40-lecia, **12.30** Lala, czyli liga szkół średnich (teleturniej), **13.00** Jak w rodzinie, **13.30** Gol (mag.), **13.45** Bliżej Trójki, **14.00** „Moje życie pod psem" (s.), **14.30** „Przygody Saltiego" (s.), **15.00** Aktualności, **15.10** „Animaniacy" (s.), **15.30** „Czarodziejski ołówek" (s.), **15.40** „Z wiatrem i pod wiatr" (s.), **16.35** Ale kino (mag.), **17.05** „Sobota w Bytkowie" (telenowela), **17.35** Oj, ni ma jak Lwów, **18.00** Panorama, **18.10** Aktualności, **18.20** Aktualności kulturalne, **18.30** „Nasz sklepik" (s.), **19.15** Reżyser miewa pomysły, **19.30** „Misja: Ziemia" (s. dok.), **20.00** „Pożegnalny walc" (film fabul.), **21.10** „W poszukiwaniu róży" (s. dok.), **22.00** Aktualności, **22.15** „Sobota w Bytkowie" (telenowela), **22.45** Sport, **23.30** „Alternatywy 4" (s.), **0.30** „Trzymaj z ferajną" (film USA), **2.00** TV Polonia.

■ POLSAT:

6.00 Muzyka, **6.30** Disco Relax, **7.30** W drodze (mag.), **8.00** Smakosze rozkosze, **8.10** Pan Malinowski, **8.25** Co jest grane?, **8.50** „Głupi i głupszy" (s. anim.), **9.15** „Power Ranger" (s.), **9.40** Dance World, **10.00** „Strażnik Teksasu" (s.), **10.55** „W każdą środę" (film USA), **12.50** „Bluff Coogana" (film USA), **14.30** Oskar (mag.), **15.00** Magazyn, **15.30** Fundacja Polsat, **16.00** Informacje, **16.15** Halo miliard (teleturniej), **16.45** Piramida (gra-zabawa), **17.15** Rykowisko (pr. rozryw.), **17.45** „Pacific Blue" (s.), **18.35** Dziewięciu wspaniałych (show), **19.00** Disco Polo Live, **19.55** „Xena, wojownicza księżniczka" (s.), **20.50** Losowanie Lotto, **21.00** „Brygada Acapulco 2" (s.), **21.55** „Rysopis mordercy" (film USA), **22.55** Wyniki Lotto, **23.40** „Nade i Stacey" (s.), **0.10** Playboy, **1.10** „Ogłoszenia osobiste" (film USA), **2.45** Muzyka.

NIEDZIELA 26 PAŹDZIERNIKA

■ PROGRAM 1:

7.00 Rolnictwo na świecie: Holandia
7.15 Notowania
7.50 Poranek filmowy
8.15 Niespodzianka Teleranka
8.45 „Awantura o Basię" (s.)
9.15 „Klan urwisów" (s.)
9.35 Domosfera (mag. poradnikowy)
9.45 Dania do podania
9.55 „Lewa ręka pana Boga" (film USA)
11.20 Gość w dom: Krynica
12.00 Anioł Pański (modlitwa Ojca Świętego)
12.20 Rozmowy na koniec wieku
13.00 Wiadomości
13.10 Tydzień
13.40 „Arabia - piasek, morze i niebo" (s. dok.)
14.10 A.R.Gurney „U progu jesieni" (teatr)
15.05 Zaproszenie do Teatru TV
15.10 Tele-detektyw: Niezbite alibi
15.30 „Kane i Abel" (s.)
16.20 Nobel dla Polaka (rozwiązanie konkursu)
16.25 Miliard w rozumie (teleturniej)
17.00 Teleexpress
17.25 Śmiechu warte
17.50 Dziennik telewizyjny
18.05 „Dotyk Anioła" (s.)
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.00 „Wojenna narzeczona" (s. 1/4)
21.05 Zwyczajni-niezwyczajni
21.45 Tele-detektyw: Niezbite alibi
21.55 Niedzielny wieczór kulturalny
22.45 Sportowa niedziela
23.30 „Róża" (film USA)
1.40 XXIII MFP Jazz - Kalisz '96: John Etheridge.

■ PROGRAM 2:

7.00 Optimus sport telegram
7.05 Echa tygodnia
7.30 „Wojenna narzeczona" (s. 1/4)
8.25 Słowo na niedzielę
8.30 Programy lokalne
9.30 „Moje trzy córki" (s.)
10.00 „Rekiny" (film dok.)
11.00 Zawód amator
11.30 „Zwierzaki Hollywood" (s. dok.)
12.00 „Bestia czyha" (film franc.)
13.50 „Jest w Żywcu krzyż" (film dok.)
14.25 30 ton! (lista przebojów)
15.00 Familiada (teleturniej)
15.30 Ulica Sezamkowa (dla dzieci)
16.05 Dozwolone od lat 40
17.00 „Przystanek Alaska" (s.)
18.00 Panorama
18.10 Programy lokalne
18.35 Magia liter (teleturniej)
19.05 7 dni świat
19.35 Dlaczego to my (dla młodych widzów)
20.00 Gol (mag. piłkarski)
21.00 „Gdzie diabeł mówi dobranoc" (s.)
21.45 Halo Dwójka
22.00 Panorama
22.35 Jazz Jamboree'97: Diana Krall Trio
23.35 Okna: Ojciec i córka
0.15 Optimus sport telegram.

■ TELE 3:

7.00 „Miasto nad zatoką" (s.), **7.30** „Profesor Thompson" (s. anim.), **8.00** „Opowieści taty Bobra" (s. anim.), **8.30** „Myszka Willi wędruje przez świat" (s. anim.), **9.00** Sacrum profanum, **9.30** „Amerykańska odyseja kosmiczna" (s. dok.), **10.00** Klub Globtrotera, **10.40** Koszałek Opałek, **11.05** Festiwal kompozytorów polskich, **11.35** Spotkanie z tradycją, **12.00** Aktualności, **12.05** Sport, **12.35** Moto sport, **13.00** „Świat bez tajemnic" (s. popularnonauk.), **13.30** 50 lat ASP w Katowicach, **14.00** Telefoniada, **15.00** Aktualności, **15.10** „Ekoludki i Śmiecioroby" (s.), **15.35** „Czarodziejski ołówek" (s.), **15.40** „Świat przyrody" (s.), **16.35** Program rozrywkowy, **17.10** Gość Teletrójki, **17.20** Studio Gol (mag.), **18.00** Panorama, **18.10** Aktualności, **18.30** „Rodzina Addamsów" (s.), **19.15** El TV Muzyk, **19.30** „Mistyczne krainy" (s. dok.), **20.00** „Kryptonim Radetzky" (dok.), **21.30** Pałac w Poddębicach (felieton), **22.00** Aktualności, **22.10** „Kłopoty ze szpiegami" (kom. USA), **23.40** Sport, **0.30** „Lecznica doktor Bramvell" (s.), **1.30** „Świat ogrodów" (s. dok.), **2.00** TV Polonia.

■ POLSAT:

6.00 Muzyka, **6.30** Disco Polo Live, **7.30** Jesteśmy (mag. relig.), **8.00** Multimedialny odlot, **8.30** Klip Klaps, **9.00** „Robinson Sucroe" (s. anim.), **9.30** „Power Ranger" (s. anim.), **10.00** Disco Relax, **11.05** „Pomoc domowa" (s.), **11.35** „Ptaki ciernistych krzewów" (s.), **12.40** „Supertata" (film USA), **14.30** Rekiny kart (show), **15.00** Dyżurny satyryk kraju, **15.30** Piramida (gra-zabawa), **16.00** Informacje, **16.15** Miłość od pierwszego wejrzenia (pr. rozryw.), **16.45** „Pacific Blue" (s.), **17.40** „Nowe przygody Robina Hooda" (s.), **18.35** Dziewięciu wspaniałych (show), **19.00** Idź na całość (show), **19.50** Anatomia sukcesu, **19.55** „Herkules" (s.), **20.50** Losowanie Lotto, **21.00** „Hook" (film USA), **22.55** Wyniki Lotto, **23.30** Na każdy temat, **0.45** Magazyn sportowy, **2.15** Muzyka.

PONIEDZIAŁEK 27 PAŹDZIERNIKA

■ PROGRAM 1:

6.00 Kawa czy herbata?
8.05 „Murphy Brown" (s.)
8.30 Wiadomości
8.45 Mama i ja (dla dzieci)
9.00 Szóstka na szóstkę (teleturniej)
9.30 Domowe przedszkole
9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
10.00 „Dotyk Anioła" (s.)
10.50 Klub samotnych serc
11.15 Ochroniarz
11.20 Magazyn Ubezpieczeń Społecznych
11.30 Magazyn Notowań
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes (pr. rolniczy)
12.20 Hity TV Edukacyjnej
12.20 „Pan Gustaw z Neapolu" (rep.)
13.15 Domosfera
13.30 Szatnia (dla dzieci)
14.00 „Dzikie, dziwne i nieznane, czyli świat dzikich zwierząt" (s. dok.)
14.30 MUR (dla młodych widzów)
15.00 Wiadomości
15.10 Hity TV Edukacyjnej
15.10 Opowieści bałtyckie
15.25 Polacy z wyboru: Makumba
15.50 Katalog zabytków
16.00 Czasy (mag. katolicki)
16.15 „Moda na sukces" (s.)
16.40 Tydzień Prezydenta
17.00 Teleexpress
17.25 „Klan" (telenowela)
17.50 Wiadomości, Prognoza pogody
17.55 Czytadło
18.10 Forum (pr. publicyst.)
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.10 Piotr Bednarski „Piękno" (teatr)
21.55 Rozwiązanie zagadki „Teledetektyw"
22.05 Migawka (wydanie specjalne)
22.40 W centrum uwagi
23.00 Wiadomości
23.15 MŚ w boksie (finały)
0.55 Klub samotnych serc
1.15 Czas na antyki: Europejska broń biała
1.35 Tajniki muzyki: Fagot
1.45 Tani program o prozie.

■ PROGRAM 2:

7.00 Optimus sport telegram
7.05 Dziennik krajowy
7.25 7 dni świat
7.50 Akademia zdrowia Dwójki
8.00 Programy lokalne
8.30 „Aleja burz" (s.)
9.00 Świat kobiet
9.30 „Pomiędzy lądem a morzem" (s. dok.)
10.00 Krzyżówka 13-latków
10.30 „Spider-Man, człowiek pająk" (s. anim.)
10.50 „Oczy Heleny" (s.)
11.40 Dozwolone od lat 40
12.30 Familiada (teleturniej)
13.00 Panorama
13.20 Dziennik krajowy
13.40 Tele wizje kultury
14.05 Ojczyzna - polszczyzna
14.20 30 ton! (lista przebojów)
14.50 Akademia zdrowia Dwójki
15.00 Ulica Sezamkowa (dla dzieci)
15.30 „Leśny patrol" (s.)
16.00 Panorama
16.10 Przygoda z wojskiem
16.40 „Prawie doskonali" (s.)
17.05 „Wyrok" (film dok.)
17.30 Programy lokalne
18.00 Panorama
18.10 Programy lokalne
18.35 Koło fortuny (teleturniej)
19.05 Auto
19.35 Krzyżówka 13-latków (dla dzieci)
20.05 „Jak rozpętałem II wojnę światową" (kom. polska, 1/3)
21.50 Optimus sport telegram
22.00 Panorama
22.30 Ogród sztuk: Trzy miłości
23.05 Encyklopedia Sztuki XX wieku: Andy Warhol
0.25 „Aż do śmierci" (film włoski).

■ TELE 3:

7.00 TV Polonia, **8.10** „Maria Celeste" (telenowela), **9.00** Poranek z TV Katowice, **11.10** „Namiętność" (telenowela), **11.40** Dziś w Teletrójce, **12.00** Aktualności, **12.05** „Kryptonim Radetzky" (dok.), **13.35** „Serce Klarity" (s.), **13.55** Pałac w Poddębicach (felieton), **14.20** Kleks (dla dzieci), **15.00** Aktualności, **15.10** „Kassai, afrykański bohater" (s. anim.), **15.35** „Klub pod żabą" (s. dok.), **16.05** „Pełny odlot" (s.), **16.30** Dziś w Teletrójce, **16.45** Rozmowa tygodnia, **17.10** Magazyn motoryzacyjny, **17.30** Dziś w Teletrójce, **17.50** Portrety miast, **18.00** Panorama, **18.10** Aktualności, **18.30** „Pogarda" (s.), **19.15** Dzień w regionie, **19.30** „Kraje i ludy Afryki" (s. dok.), **20.00** „Lekarze bez granic" (s.), **22.00** Aktualności, **22.15** „Namiętność" (telenowela), **22.40** „Sobota w Bytkowie" (telenowela), **23.10** Losy, **23.30** Sejmowe spotkania, **24.00** Sacrum profanum, **0.30** „Doktor Kildare" (s.), **1.00** TV Polonia.

■ POLSAT:

6.00 Poranek z Polsatem, **7.45** Polityczne graffiti, **7.55** Poranne informacje, **8.00** „Batman" (s. anim.), **8.30** „Powrót Supermana" (s.), **9.30** „Żar młodości" (s.), **10.30** „Drużyna A" (s.), **11.30** „Herkules" (s.), **12.30** Piramida (teleturniej), **13.00** Disco Polo Live, **14.00** Piramida (teleturniej), **14.30** Drzewko szczęścia (gra-zabawa), **15.00** „Batman" (s. anim.), **15.25** Bractwo Białego Orła, **15.30** Twój lekarz, **16.00** Informacje, **16.15** Piraci (gra-zabawa), **16.45** „Drużyna A" (s.), **17.45** „Skrzydła" (s.), **18.15** „Świat według Bundych" (s.), **18.45** Informacje, **19.00** „Powrót Supermana" (s.), **19.25** Prognoza pogody, **19.55** „Terminator 2" (film USA), **20.50** Losowanie Lotto, **22.20** „Gliniarz i prokurator" (s.), **23.15** Wyniki Lotto, **23.20** Informacje i biznes informacje, **23.45** Polityczne graffiti, **23.35** Magazyn Teatru Otwartego, **1.00** Muzyka.

WTOREK 28 PAŹDZIERNIKA

■ PROGRAM 1:

6.00 Kawa czy herbata?
8.05 „Frasier" (s.)
8.30 Wiadomości
8.45 Mama i ja (dla mamy i trzylatka)
9.00 Do tego trzeba duszy: Ciechocinek '97
9.30 Domowe przedszkole
9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
10.00 „Nie ma jak w domu" (s.)
10.50 Zrób to lepiej
11.00 Agroliga'97
11.15 Dziecko: troski i radości
11.30 Magazyn Notowań
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes (pr. rolniczy)
12.20 Atom, gwiazdy, życie: Kwant
12.40 Studio TV Edukacyjnej
13.30 Tik -Tak (dla dzieci)
14.00 „Świat Bobiego" (s.)
14.30 RAJ (dla młodych widzów)
15.00 Wiadomości
15.10 Spektrum
15.25 Barwy nieskończoności: Fraktale
15.50 To tylko komputer: Galeria w Internecie
16.15 „Moda na sukces" (s.)
16.40 Sejmograf
17.00 Teleexpress
17.25 „Klan" (telenowela)
17.55 Test (pr. poradnikowy)
18.20 Wiadomości, Prognoza pogody
18.25 Sensacje XX wieku
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.10 „J.A.G." (s.)
21.05 Oko w oko z Meryl Streep
21.35 „Wielkie damy striptizu" (film dok.)
22.40 W centrum uwagi
23.00 Wiadomości
23.15 Bez przebaczenia
23.35 Arrabal: prowokator liryczny
0.05 „Skrywana namiętność Roberta Clytona" (film USA)
1.35 Przyrodnicy: Adam Wajrak.

■ PROGRAM 2:

7.00 Optimus sport telegram
7.05 Dziennik krajowy
7.25 Auto
7.50 Akademia zdrowia Dwójki
8.00 Programy lokalne
8.30 „Dzieciaki, kłopoty i my" (s.)
9.00 Nasze dziecko
9.30 „Namiętność do Afryki" (s. dok.)
10.00 Południk 19. (dla dzieci)
10.30 „Przygody Animków" (s. anim.)
11.00 „Syn szewca" (s.)
11.55 MAFIA (koncert)
12.30 Familiada (teleturniej)
13.00 Panorama
13.20 Dziennik krajowy
13.40 Muzyczne nowości Dwójki
13.50 KOC: Komiczny Odcinek Cykliczny
14.20 Clipol
14.50 Akademia zdrowia Dwójki
15.00 Ulica Sezamkowa (dla dzieci)
15.30 „Za głosem serca" (s.)
16.00 Panorama
16.10 W okolice stwórcy: rozmowy w redakcjach
16.30 5 x 5 - Wygrajmy razem (teleturniej)
17.00 W cieniu Kremla
17.30 Programy lokalne
18.00 Panorama
18.10 Programy lokalne
18.35 Koło fortuny (teleturniej)
19.05 Reporterzy Dwójki przedstawiają
19.35 Południk 19-ty (dla dzieci)
20.00 „Indie - 50 lat niepodległości" (film dok.)
21.00 Teresa Torańska przedstawia: Teraz Wy!
21.50 Optimus sport telegram
22.00 Panorama
22.35 „Krzyk kamienia" (film fabularny)
0.25 Art - noc.

■ TELE 3:

7.00 TV Polonia, **8.10** „Maria Celeste" (telenowela), **9.00** Poranek z TV Katowice, **11.05** „Czterej pancerni i pies" (s.), **12.00** Aktualności, **12.10** „Lekarze bez granic" (s.), **13.30** Łęczyca (felieton), **13.40** „Serce Klarity" (s.), **14.20** Trzy po 3, **15.00** Aktualności, **15.10** „Tombik i Bibi" (s. anim.), **15.40** Rozmowy ze zwierzętami (pr. przyrod.), **16.00** „Nos królowej" (s.), **16.30** Życie na gorąco, **17.10** Bujaj się, **17.30** Schlesien Journal, **18.00** Panorama, **18.10** Aktualności, **18.30** „Pogarda" (telenowela), **19.15** Dzień w regionie, **19.30** Dzisiaj Katowice (mag.), **20.00** „Głód serca" (film polski), **21.25** „Maciej Niemiec, spotkanie w Paryżu" (rep.), **22.00** Aktualności, **22.15** „Czterej pancerni i pies" (s.), **23.15** Co słychać w muzyce, **23.35** VII Letni Festiwal w Wygiełzowie, **0.15** Reportaż, **0.30** „W trosce o przyrodę" (s. dok.), **1.00** TV Polonia.

■ POLSAT:

6.00 Poranek z Polsatem, **7.45** Polityczne graffiti, **7.55** Poranne informacje, **8.00** „Batman" (s. anim.), **8.30** „Powrót Supermana" (s.), **9.30** „Żar młodości" (s.), **10.30** „Drużyna A" (s.), **11.30** „Nowe przygody Robina Hooda" (s.), **12.30** Idź na całość (teleturniej), **13.30** Magazyn, **14.00** Dyżurny satyryk kraju, **14.30** Jednoręki bandyta (teleturniej), **15.00** „Gdzie się podziała Carmen Sandiego?" (s. anim.), **15.25** Bractwo Białego Orła, **15.30** Małolata (mag.), **16.00** Informacje, **16.15** Kalambury, **16.45** „Nieustraszony" (s.), **17.45** „Karolina w mieście" (s.), **18.15** „Świat według Bundych" (s.), **18.45** Informacje, **19.00** „Renegat" (s.), **19.25** Pogoda, **19.55** „Moloney" (s.), **20.50** Losowanie Lotto, **21.00** „Ostry dyżur" (s.), **21.55** „Gliniarz i prokurator" (s.), **22.55** Wyniki Lotto, **23.00** Informacje i biznes informacje, **23.20** Polityczne graffiti, **23.30** Ring, **23.55** Motowiadomości, **0.25** Muzyka.

ŚRODA 29 PAŹDZIERNIKA

■ PROGRAM 1:

6.00 Kawa czy herbata?
8.05 „Doogie Howser - lekarz medycyny" (s.)
8.30 Wiadomości
8.45 Mama i ja
9.00 Święto Dzieci Gór (dla dzieci)
9.30 Domowe przedszkole
9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
10.00 „Milagros" (s.)
10.50 Statystyczni: Preferencje polityczne
11.00 Tata, a Marcin powiedział...: Tradycja
11.10 Dom pełen zwierząt
11.20 Harmonijka ustna i blues
11.30 Magazyn Notowań
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes (pr. rolniczy)
12.20 Rozumieć sztukę: Ilustracja figuratywna
12.45 „Piotr Klamerus - brat Władka" (film dok.)
13.05 Windy - Lifts (j. ang.)
13.20 Francisco Goya: Kolos (s. dok.)
13.30 Król zwierząt (dla dzieci)
14.00 „Wishbone" (s.)
14.30 Plecak
15.00 Wiadomości
15.10 Tajniki muzyki: Trąbka
15.20 Chochlikowe psoty
15.35 Rodziny i miasta: Twardzi jak żelazo
16.15 „Moda na sukces" (s.)
16.40 Rzeczpospolita Samorządowa
17.00 Teleexpress
17.25 „Klan" (telenowela)
17.55 Filmidło
18.15 Wiadomości, prognoza pogody
18.25 Listy o gospodarce
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.10 „Związek przeszczepionych serc" (film [illegible]
21.50 Cafe fusy
22.05 Widziałam
22.40 W centrum uwagi
23.00 Wiadomości
23.15 Dlaczego? - Kwitnie narkobiznes
23.45 Studio sport: Ligi Polskie
0.15 „Czarni baronowie" (film czeski)
1.45 Alfabet polskich rzek.

■ PROGRAM 2:

7.00 Optimus sport telegram
7.05 Dziennik krajowy
7.25 Reporterzy Dwójki przedstawiają
7.50 Akademia zdrowia Dwójki
8.00 Programy lokalne
8.30 „Krok za krokiem" (s.)
9.00 Świat kobiet
9.30 „Zwierzęta w ich życiu" (s. dok.)
10.00 Po rozum do głowy (dla dzieci)
10.30 „Sięgnąć gwiazd" (s. anim.)
11.00 „Pogotowie górskie w Wildbach" (s.)
11.50 Szansa na sukces: Grupa Pod Budą
13.00 Panorama
13.20 Dziennik krajowy
13.40 Muzyczne nowości Dwójki
13.50 Kulty popkultury
14.20 Clipol
14.50 Akademia zdrowia Dwójki
15.00 „Dlaczego to my" (dla dzieci)
15.30 „Matt milionerem" (s.)
16.00 Panorama
16.10 Świat wokół nas
16.30 5 x 5 - Wygrajmy razem (teleturniej)
17.00 Seans filmowy
17.30 Programy lokalne
18.00 Panorama
18.10 Programy lokalne
18.35 Jeden z dziesięciu (teleturniej)
19.00 Gdy gaśnie pamięć ludzka...
19.25 Sport: Legia Warszawa - Widzew Łódź
21.20 997 (mag. kryminalny)
22.00 Panorama
22.35 „Laurel Avenue" (film USA)
23.50 „Od Budapesztu do Helsinek" (film dok.)

■ TELE 3:

7.00 TV Polonia, **8.10** „Maria Celeste" (telenowela), **9.00** Poranek z TV Katowice, **11.10** „Namiętność" (telenowela), **11.40** Dziś w Teletrójce, **12.00** Aktualności, **12.05** „Głód serca" (film polski), **13.25** „Serce Klarity" (s.), **13.55** „Maciej Niemiec, spotkanie w Paryżu" (rep.), [illegible] Akademia wrażliwości, **15.00** Aktualności, **15.10** „Kosmiczni rycerze" (s. anim.), [illegible] „Roger Odrzutowiec" (s. anim.), **15.40** [illegible]da" (s. anim.), **16.05** „Tajemnica starego [illegible]" (s.), **16.30** Dziś w Teletrójce, **16.45** Magazyn samorządowy, **17.10** Reportaż miesiąca, [illegible] Dziś w Teletrójce, **17.50** Portrety miast, [illegible] Panorama, **18.10** Aktualności, **18.30** „Pogarda" (s.), **19.15** Dzień w regionie, **19.30** „[illegible] z życia maszyn" (s. dok.), **20.00** „Strefa [illegible]na" (s.), **21.00** „Dziki Zachód" (dok.), [illegible] Aktualności, **22.15** „Namiętność" (telenowela), **22.40** Reportaż, **23.00** Sport, **23.40** Życie p[illegible]wraca, **0.05** Okiełznąć naturę, **0.30** „[illegible] który mówi" (s.), **1.00** TV Polonia.

■ POLSAT:

6.00 Poranek z Polsatem, **7.45** Polityczne graffiti, **7.55** Poranne informacje, **8.00** „Gdzie się podziała Carmen Sandiego?" (s. anim.), [illegible] „Renegat" (s.), **9.30** „Żar młodości" (s.), [illegible] „Nieustraszony" (s.), **11.30** „Moloney" (s.), **12.30** Dziewięciu wspaniałych, **13.00** Disco Relax, **14.00** 4 x 4 (mag. motoryz.), **14.30** Trzy kwadraty (teleturniej), **15.00** „Batman" (s. anim.), **15.30** Link Journal, **16.00** Informacje, **16.15** Halo miliard (gra-zabawa), **16.45** „Drużyna A" (s.), **17.45** „Perła" (s.), **18.15** „Świat według Bundych" (s.), **18.45** Informacje, **19.00** „Powrót Supermana" (s.), **19.25** Pogoda, [illegible] „F/X" (s.), **20.50** Losowanie Lotto, **21.00** „Karate Kid 3" (film USA), **23.05** Wyniki Lotto, **23.15** Informacje i biznes informacje, **23.35** Polityczne graffiti, **23.45** Na każdy temat, **0.45** Muzyka.